

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

**Wybrane działania Ministerstwa 7
Kultury, Dziedzictwa Narodowego,
i Sportu**

w obszarze stosunków polsko-żydowskich
w latach 2016-2021

Działania MKDNIŚ

w obszarze stosunków polsko-żydowskich w liczbach

381,5 MLN ZŁ

na dotacje podmiotowe i celowe w latach 2016-2020 dla muzeów martyrologicznych oraz instytucji kultury, działalność których obejmuje dbanie o pamięć, kulturę i dziedzictwo narodu żydowskiego

100 MLN ZŁ

na kapitał wieczysty dla Fundacji Dziedzictwa Kulturowego

41 MLN ZŁ

na produkcję filmów w ramach dotacji Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej

10 MLN EURO

na projekt predefiniowany „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”

12,5 MLN ZŁ

dotacji w ramach Programów Ministra w latach 2016-2020

SETKI

koncertów, przedstawień, spotkań, wydawnictw dofinansowanych z MKDNIŚ i instytucji podległych

Projekty w obszarze stosunków polsko-żydowskich,

realizowane oraz wspierane przez resort kultury,
można podzielić na następujące kategorie:

I. Wspieranie podstawowej działalności polskich
instytucji kultury w obszarze stosunków
polsko-żydowskich | 04

II. Opieka nad cmentarzami żydowskimi
i ochrona zabytków | 10

III. Wspieranie wydarzeń z zakresu kultury
żydowskiej | 14

IV. Publikacje i archiwizacja spuścizny żydowskiej | 24

V. Projekty finansowane z programów dotacyjnych
promujących polską kulturę za granicą | 25

I.

Wspieranie podstawowej działalności polskich instytucji kultury w obszarze stosunków polsko-żydowskich

381,5 mln zł wyniosła suma dotacji podmiotowych i celowych w latach **2016-2020** dla instytucji prowadzonych bądź współprowadzonych przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, których działalność obejmuje dbanie o pamięć, kulturę i dziedzictwo narodu żydowskiego na ziemiach Polski, a także upamiętnianie Zagłady Żydów przez Rzeszę Niemiecką na terenach polskich. Wśród odbiorców dotacji znajdują się m.in.: Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, Państwowe Muzeum na Majdanku, Muzeum Stutthof w Sztutowie, Muzeum Getta Warszawskiego, Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej, Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma, Muzeum Treblinka, Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy, zaś od marca 2021 r. Minister wspiera także nowo powstałe Muzeum – Miejsce Pamięci KL Płaszow w Krakowie. Niemiecki nazistowski obóz pracy i obóz koncentracyjny (1942-1945).

MUZEA

W 2020 r. MKDNIŚ przeznaczyło 106,13 mln zł na instytucje kultury i muzea wykonujące zadania związane z dbałością o pamięć, kulturę i dziedzictwo narodu żydowskiego na terenach Polski oraz upamiętnianiem Zagłady Żydów przez Rzeszę Niemiecką na ziemiach Polski. W porównaniu z rokiem 2016, w roku 2020 przeznaczono na muzea dwukrotnie więcej (52,66 mln zł w 2016 r. i 106,13 mln zł w 2020 r.).

Struktura dofinansowania ministerialnego w kolejnych latach w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020	Plan na 2021
52,66	59,43	68,12	95,11	106,13	116,41

1. Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu

Muzeum jest instytucją podległą MKDNIŚ. 3 października 2019 roku oficjalnie zakończono adaptację historycznego budynku tzw. Starego Teatru na nową siedzibę Międzynarodowego Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście, które powstało w 2005 roku i jest integralną częścią Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. W 2020 roku muzeum otrzymało 32,4 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020
19,6	20,05	28,00	34,61	32,4

2. Państwowe Muzeum na Majdanku - Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1941-1944)

Muzeum jest instytucją podległą bezpośrednio Ministerstwu Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. W 2020 roku muzeum otrzymało 15,6 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020
8,00	12,37	12,64	20,48	15,6

Od 2016 Państwowe Muzeum na Majdanku prowadziło dodatkową inwestycję - the **Muzeum i Miejsce Pamięci w Sobiborze**. W październiku 2020 roku nastąpiło otwarcie wystawy stałej w Sobiborze. Budowa budynku muzealnego z zapleczem edukacyjnym i salą ekspozycyjną została sfinansowana z dotacji celowej Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w kwocie ponad 22 mln zł.

3. Muzeum Stutthof w Sztutowie. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1939-1945).

Muzeum jest jednostką bezpośrednio podległą Ministrowi Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. W 2020 roku muzeum otrzymało 6,84 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020
5,41	6,18	5,71	6,54	6,84

4. Muzeum Getta Warszawskiego

Muzeum zostało powołane 28 lutego 2018 r. z inicjatywy Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. W 2019 roku ukończono prace nad scenariuszem wystawy stałej, obecnie trwają przygotowania do rozpoczęcia prac budowlanych w docelowej siedzibie Muzeum, czyli dawnym Szpitalu Dziecięcym Bersohnów i Baumanów przy ulicy Siennej 60 w Warszawie. W 2020 roku muzeum otrzymało 18,51 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2018	2019	2020
3,24	6,93	18,51

Numero	Nimi	Postiosoite
2952	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2953	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2954	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2955	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2956	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2957	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2958	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2959	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2960	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2961	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2962	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2963	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2964	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2965	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2966	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2967	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2968	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2969	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2970	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2971	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2972	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2973	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2974	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2975	Kalle Kallio	Kalle Kallio

2976	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2977	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2978	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2979	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2980	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2981	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2982	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2983	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2984	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2985	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2986	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2987	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2988	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2989	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2990	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2991	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2992	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2993	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2994	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2995	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2996	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2997	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2998	Kalle Kallio	Kalle Kallio
2999	Kalle Kallio	Kalle Kallio
3000	Kalle Kallio	Kalle Kallio

5. Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II Wojny Światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej

Muzeum jest współprowadzone przez MKDNIŚ i Województwo Podkarpackie. W 2020 roku muzeum otrzymało 1,52 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2017	2018	2019	2020
1	1,5	1,56	1,52

6. Muzeum Pamięci Mieszkańców Ziemi Oświęcimskiej

Powstałe w 2018 r. muzeum jest współprowadzone z Powiatem Oświęcimskim. W 2020 roku muzeum otrzymało 6,1 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2018	2019	2020
0,3	2,87	6,1

7. Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Muzeum w Warszawie współprowadzone jest przez MKDNIŚ, miasto stołeczne Warszawa i Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny. Dotacja MKDNIŚ wynikająca z umowy o współprowadzeniu kształtuje się na poziomie ok. 11 mln zł rocznie. W 2020 roku muzeum otrzymało 12,92 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020
12,77	10,55	10,19	10,62	12,92

8. Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma

Instytut otrzymuje z Ministerstwa dotację podmiotową oraz celowe na organizację wystaw oraz projekty w ramach udziału w Programie Wieloletnim „Niepodległa” na lata 2017-2022. W 2020 roku instytut otrzymał 7,18 mln zł dotacji.

Dotacje w mln zł:

2016	2017	2018	2019	2020
6,88	9,28	6,54	7,68	7,18

9. Muzeum Treblinka. Niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944)

W lipcu 2018 r. Muzeum Treblinka zostało wyodrębnione z Muzeum Regionalnego w Siedlcach i 7 grudnia 2018 r. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu zawarł z Województwem Mazowieckim umowę w sprawie prowadzenia Muzeum Treblinka jako wspólnej instytucji kultury. Umowa zakłada finansowanie instytucji kultury w postaci dotacji podmiotowej na bieżące funkcjonowanie Muzeum w następujących proporcjach: Ministerstwo – 1,5 mln zł rocznie, Województwo – 1 mln zł rocznie. Uwzględniając ww. dotację podmiotową oraz dotację celową przeznaczoną na budowę nowego obiektu wystawienniczo-edukacyjnego

dla Muzeum Treblinka, MKDniS w 2019 r. przekazał łącznie 1,56 mln zł, taką samą kwotę 1,56 mln zł przekazał też w kolejnym, 2020 r.

10. Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945)

23 stycznia 2019 r. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu zawarł z Województwem Dolnośląskim umowę w sprawie prowadzenia jako wspólnej ww. instytucji kultury - każda ze stron przekazuje rocznie dotację podmiotową 2 mln zł na bieżące funkcjonowanie Muzeum. Dodatkowo Ministerstwo w latach 2019-2021 przekazuje Muzeum dotację celową na wydatki bieżące – remonty i konserwacje – na ten cel MKDniS zabezpieczyło w sumie kwotę 4 mln zł, z czego w 2019 r. MKDniS przekazał dotację celową dla muzeum w wysokości 260 tys zł, a w 2020 r. – 1,08 mln zł.

11. Muzeum – Miejsce Pamięci KL Plaszow w Krakowie. Niemiecki nazistowski obóz pracy i obóz koncentracyjny (1942-1945)

Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu zawarł z Gminą Miejską Kraków umowę w sprawie prowadzenia od 1 marca 2021 r. jako wspólnej ww. instytucji kultury, zgodnie z którą solidarnie z Gminą finansuje to muzeum – każda ze stron przekaze w 2021 r. po 835 tys. zł, zaś od 2022 r., po 1 mln zł. Dodatkowo w latach 2021-2025 Gmina i Minister przekażą po 25 mln zł na wydatki związane z realizacją inwestycji polegającej na wykonaniu upamiętnienia ofiar niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego KL Plaszow.

Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich – Centrum Kultury Jidysz

Ta instytucja samorządowa miasta stołecznego Warszawy współprowadzona jest od 2009 roku wraz z Ministerstwem Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Teatr Żydowski jest jedyną w Polsce i jedną z kilku na świecie placówek grających spektakle w języku jidysz (równoległe ze spektaklami w języku polskim). W sezonie artystycznym 2016/2017, w wyniku likwidacji siedziby Teatru Żydowskiego, instytucja znalazła się w bardzo trudnej sytuacji. **Dzięki interwencji MKDNIŚ, nową sceną teatru stał się budynek Klubu Dowództwa Garnizonu Warszawa.** W 2018 r. dotacja podmiotowa MKDNIŚ na wydatki bieżące Teatru wyniosła 1,85 mln zł. Ponadto Teatr otrzymał w 2018 r. dotację celową w wysokości 500 000 zł – jako dodatkowe wsparcie na realizację spektakli związanych z obchodami jubileuszu 75-lecia powstania w getcie warszawskim oraz 50-lecia wydarzeń marca 1968.

W 2019 r. dotacja podmiotowa MKDNIŚ dla Teatru Żydowskiego wyniosła 2,1 mln zł, teatr występował ogółem 150 razy, a jego spektakle obejrzało 21 880 widzów. Teatr otrzymał dotację celową z Ministerstwa w wysokości 250 000 zł na zakup sprzętu technicznego oraz dotację celową w wysokości 234 400 zł z Programu „Niepodległa” na realizację premiery spektaklu, poświęconego pamięci o udziale mniejszości żydowskiej w polskich dążeniach do niepodległości.

W 2020 roku dotacja podmiotowa MKDNIŚ dla Teatru Żydowskiego wyniosła 2,583 mln zł. Teatr zaprezentował na scenie 19 tytułów, grając łącznie 67 razy na żywo. Z udziałem publiczności odbyły się 2 premierowe spektakle, a ze względu na pandemię COVID – 19 wiele działań przeniesiono do sieci, lub przełożono na kolejny rok. W organizowanych przedsięwzięciach uczestniczyło 5 768 osób na żywo, oraz 1 023 550 online. Teatr, podobnie jak w poprzednim roku, współuczestniczył w realizacji Festiwalu Kultury Żydowskiej „Warszawa Singera”, który odbył się częściowo na żywo i online. W 2021 r. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu planuje zwiększyć wysokość dotacji podmiotowej teatru o kwotę 247 tys zł.

Realizacja ochrony zabytków i cmentarzy żydowskich dokonuje się na poziomie prawnym i finansowym. Polski rząd przeznaczył 100 mln zł na kapitał wieczysty dla Fundacji Dziedzictwa Kulturowego, wzmocniono też pozycję Generalnego Konserwatora Zabytków, który troszczy się o ochronę cmentarzy żydowskich.

1. Ustanowienie kapitału wieczystego dla Fundacji Dziedzictwa Kulturowego

8 grudnia 2017 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął *Ustawę o dotacji dla Fundacji Dziedzictwa Kulturowego przeznaczonej na uzupełnienie kapitału wieczystego*, z którego dochody są przeznaczane na **konserwację Cmentarza Żydowskiego przy ul. Okopowej 49/51 w Warszawie**. Dzięki ustawie możliwe jest zaplanowanie i przeprowadzenie wieloletnich prac porządkowych i konserwatorskich na terenie jednego z najważniejszych polskich cmentarzy. Przewidziana w ustawie kwota kapitału wieczystego **100 mln zł** jest inwestowana w tzw. bezpieczne instrumenty finansowe, a wypracowany dochód jest przeznaczany na renowację zabytkowych nagrobków i pielęgnację zieleni. W 2018 r. odnowiono m.in. 23 nagrobki, w tym bardzo atrakcyjne wizualnie mauzolea rodziny Landauów, rodziny Bergsonów, kwatery Lesserów i Londonów, rodziny Szancerów oraz rodziny Fajansów.

W **2019**, prace konserwatorskie objęły rekordową liczbę **51 nagrobków** m.in.: nagrobki parlamentarzystów polskich Abrahama Tzvi Perlmuttera, Adolfa Truskiera, Izraela Asher Mendelzona; nagrobki twórców Szpitala Bergsonów i Baumanów, nagrobki powstańców styczniowych - Izydora Weltstauba i Józefa Handelsmana, jedenastu żołnierzy Wojska Polskiego poległych w wojnie polsko-bolszewickiej, nagrobek lekarza i profesora Uniwersytetu Warszawskiego Ludwika Hirszfelda czy twórcy pierwszego polskiego studia filmowego, odkrywcy i promotora m.in.: Poli Negri, Jadwigi Smosarskiej - Aleksandra Hertza. Ze środków Fundacji ukończono – rozpoczętą w 1939 r. – budowę Mauzoleum Żydów Bojowników o Niepodległość Polski.

W **2020**, przeprowadzono prace konserwatorskie przy 16 nagrobkach (Samuela Olgebrand, Anny ze Starkmanów Orgelbrand, Józefa Janasza, Samuela Henryka Merzbach, Izaaka Stern, Pessy Stern, Róży z Handelsmanów Wolpert, Edwarda Heringa, Henryka i Emanuela Stande, Mikołaja Epstein, Ernestyny Glukcsberg Epstein, Adama Epstein, Dory Rosengart, Cyrli Żelechower, Chany i Miriam Goldwaser oraz Stefanii Behack).

Ponad to w latach **2019/2020** wykonano prace przy murze oporowym znajdującym się naprzeciwko wejścia do cmentarza. Przywrócona została statyka obiektu oraz przemurowano i odsłonięto wątek ceglaneny. Równocześnie w 2020 r. pracom konserwatorskim poddana została piaskowcowa nastawa wraz ze sterczynami oraz metalowymi elementami dekoracyjnymi.

Niezależnie od powyższego, w we współpracy z Wydziałem Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego został przeprowadzony I etap prac archeologicznych w kwaterze nr 1 (tj. najstarszej części cmentarza). W wyniku prac odkrytych zostało kilkanaście nieznanych wcześniej nagrobków, w tym z unikalnymi motywami dekoracyjnymi wiewiórki i smoka. Odkryte zostały także XIX wieczne nawierzchnie brukowe w ciągach komunikacyjnych, dwa zawałone ohele w kwaterach 32 i 45. Dzięki odnalezionym fragmentom tablic inskrypcyjnych możliwa była identyfikacja tożsamości pochowanych w zawałonych ohelach przywódców religijnych - cadyków.

W **2021 r.** Fundacja Dziedzictwa Kulturowego prowadzi prace konserwatorskie przy **22 nagrobkach** w kwaterach 1 i 52: Dawida Frankła, Zeewa Wolfa syna Issachara, Jakuba Jaspisstena, Samuela Wałka, Anny Kleinerman, Ignacego Kempnera, Josefa Zeewa Rotbeina, Szlomo Merzbacha, Szymona Kohena, Eliezera Menechema Redlicha, Jakuba Ebina, Samuela Hausa, Henryka Bachracha, Pinchasa Chaimowicza oraz osiem nagrobków NN z początku XIX wieku o dużej wartości artystycznej.

Kontynuowane są badania archeologiczne w kwaterze 1 oraz przy zawalonych ohelach w kwaterze 49.

Wykonane będzie także nowe upamiętnienie grobu masowego w kwaterze nr 9 oraz stworzone miejsce na upamiętnianie indywidualnych ofiar Holokaustu.

Prace w 2021 r. finansowane są dodatkowo z programów Ministra Kultury: „Ochrona zabytków”, „Groby i cmentarze wojenne w kraju”, oraz „Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju”.

2. Inwentaryzacja i oznakowanie cmentarzy żydowskich

W 2017 r. Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu wdrożyło projekt pierwszej **pełnej inwentaryzacji i oznakowania wszystkich cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej** we współpracy z wyspecjalizowanymi instytucjami kultury zajmującymi się tą tematyką – Narodowym Instytutem Dziedzictwa, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Żydowskim Instytutem Historycznym – w stałej współpracy z Naczelnym Rabinem Polski, Komisją Rabiniczną ds. cmentarzy, Gminą Wyznaniową Żydowską oraz Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego.

W ramach zadania realizowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, przeprowadzona została weryfikacja terenowa cmentarzy żydowskich w Polsce. Potwierdzana była ich lokalizacja, stan zachowania kirkutów, czytelność historycznych granic oraz obecna funkcja. Ponadto ustalano obecność na ich obszarze elementów informacyjnych lub upamiętniających.

W efekcie zebranych danych określono, że w **Polsce znajduje się ponad 1200 cmentarzy żydowskich, z czego ok. 1100 obiektów posiada potwierdzoną w terenie lokalizację, a ponad 200 jest wpisanych do rejestru zabytków.** Są to obiekty indywidualnie wpisane do rejestru zabytków lub położone na terenie tzw. wpisów obszarowych.

Równocześnie, w ramach ww. projektu w 2018 r. opracowany został **wzór tablicy informacyjnej** służącej do oznakowania cmentarzy żydowskich. Na tablicach znajdują się kody QR zawierające odesłanie do strony internetowej zabytek.pl i opisu danego cmentarza sporządzonego w języku polskim, angielskim i hebrajskim. W 2018 r. ukończono prace przy oznakowaniu 6 pilotażowych obiektów tj. cmentarza żydowskiego w Górze Kalwarii, Lublinie, Siedlcach, Tykocinie, Warszawie (przy ul. Okopowej) i Broku. W 2019 r. wytypowano do oznakowania kolejne cmentarze w Wyszogrodzie (tzw. Nowy), Łomży, Nasielsku oraz Orli, w 2020 r. cmentarz w Tuszynie, a w 2021 r. cmentarze w Bolimowie i Janowie Lubelskim. Do końca 2021 r. zostaną oznakowane co najmniej 3 kolejne cmentarze w miejscowościach: Szamotuły, Sosnowica, Janowiec nad Wisłą.

4 czerwca 2019 r. pomiędzy Ministrem Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu a Narodowym Instytutem Dziedzictwa (NID) została zawarta umowa na **kontynuację zadania związanego z realizacją programu dotyczącego oznakowania cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.** W ramach umowy wprowadzono do geoprzestrzennej bazy NID dane uzyskane z przeprowadzonej w 2018 r. weryfikacji terenowej cmentarzy żydowskich. Ponadto sporządzone zostały raporty wojewódzkie oraz raport krajowy podsumowujący działania związane z weryfikacją terenową wszystkich cmentarzy żydowskich z terenu kraju, jak również wydano folder „Oznakowanie cmentarzy żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej” prezentujący metodę weryfikacji i znakowania cmentarzy. Ponadto, w 2020 r. podpisane zostało porozumienie o długoterminowej współpracy NID z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego oraz Fundacją Dziedzictwa Kulturowego. Celem ww. porozumienia z MHŻP POLIN jest upowszechnianie informacji o cmentarzach żydowskich i innych obiektach kultury żydowskiej w Polsce oraz organizowanie akcji edukacyjnych służących wypracowywaniu mechanizmów ich ochrony z udziałem lokalnych społeczności. Celem zawartego z Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego porozumienia jest współpraca przy oznakowaniu i opiece nad cmentarzami żydowskimi oraz wzajemna wymiana informacji na temat podejmowanych działań. Równocześnie, w 2020 r. opracowane zostały przez NID zalecenia dotyczące procedury postępowania przy odtwarzaniu ogrodzeń na historycznych cmentarzach żydowskich. Natomiast na 2021 r. zaplanowana została kontynuacja ww. działań związanych m.in. z oznakowaniem ww. tablicami kilku wybranych cmentarzy żydowskich.

Od 2016 r. Narodowy Instytut Dziedzictwa prowadzi **program „Wspólnie dla dziedzictwa”** (2016-2020) finansowany ze środków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, którego istotą jest dofinansowanie działań lokalnych na rzecz spuścizny kulturowej poprzez wolontariackie prace porządkowe, edukację i dokumentację dziedzictwa. Istotną część programu stanowią prace na opuszczonych cmentarzach żydowskich. Na działania związane z edukacją na temat lokalnego dziedzictwa żydowskiego i prowadzenie prac rewaloryzacyjnych na cmentarzach żydowskich udzielono dotacji:

- w 2016 - 98 238 zł,
- w 2017 - 131 100 zł,
- w 2018 - 46 280 zł,
- w 2019 - 31 650 zł,
- w 2020 - 133 410 zł.

3. Ochrona cmentarzy żydowskich przez Generalnego Konserwatora Zabytków

Wzmocniono kompetencje organów ochrony zabytków wprowadzając *Ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz niektórych innych ustaw* do art. 13 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami ustęp 5. Zgodnie z jego treścią sprzedaż, zamiana, darowizna lub dzierżawa nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub samorządu, będących cmentarzami ujętymi w wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek wymagają pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Powyższy zapis rozszerza uprawnienia służb konserwatorskich w celu zapobiegania przypadkom realizacji inwestycji komercyjnych na miejscach cmentarzy dawnych żydowskich.

Generalny Konserwator Zabytków w pismach okólnych (najobszerniej w piśmie z 31 lipca 2017 r.) skierowanych do wszystkich Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków wskazał cmentarze żydowskie jako jedną z priorytetowych dla służb konserwatorskich kategorię zabytków oraz **wniósł o wpisanie do ewidencji zabytków wszystkich niewpisanych jeszcze do niej miejsc cmentarzy żydowskich**, w celu zagwarantowania wszystkim prawnej ochrony.

21 grudnia 2018 r. Generalny Konserwator Zabytków zawarł porozumienie ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Naczelnym Rabinem Polski w sprawie standardów zachowania i upamiętniania cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Ochrona zabytków

W ramach Programu Ministra „Ochrona zabytków” w 2018 r. dofinansowanie na łączną kwotę **377 606 zł** otrzymały następujące projekty:

- a. Wymiana okien w sali głównej oraz zabezpieczenie pozostałej stolarki okiennej i drzwiowej w synagodze z XIX w. Bychawie – 19 242 zł,
- b. Budowa instalacji systemu sygnalizacji pożaru i włamania w Zespole Synagogałnym z XVIII w. we Włodawie – 30 000 zł,
- c. Ratunkowe prace zabezpieczające w budynku dawnej synagogi Wielowisi – 48 364 zł,
- d. Zabezpieczenie i naprawa bimy w synagodze z XVIII w. w Przysusze – 280 000 zł (dotacja anulowana ze względu na rezygnację beneficjenta).

W ramach Programu Ministra „Ochrona zabytków” w 2019 r. dofinansowanie na łączną kwotę **590 000 zł** otrzymały następujące projekty:

- a. Kraków, Synagoga Tempel k. (XIX w.): usunięcie stanu awaryjnego konstrukcji - kontynuacja – 400 000 zł,
- b. Przysucha, synagoga (XVIII w.): zabezpieczenie i naprawa bimy etap II – 270 000 zł,
- c. Wielowieś, budynek d. synagogi (1771 r.): zabezpieczenie budynku II etap – 40 000 zł.

W ramach Programu Ministra „Ochrona zabytków” w 2020 r. dofinansowanie na łączną kwotę **631 000 zł** otrzymały następujące projekty:

- a. Kzepice, synagoga (XVIII/XIX w.): remont budowlano-konserwatorski synagogi - etap I – 400 000 zł,
- Gdańsk, budynek Nowej Synagogi przy ul. Partyzantów 7 (1927 r.): remont dachul – 231 000 zł,

W stosunku do dotacji przyznanych w 2019 r. w ramach programu „Ochrona zabytków”, w 2020 r. nastąpił wzrost rozdysponowanych środków finansowych przeznaczonych na ochronę dziedzictwa żydowskiego.

Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu wspiera liczne i różnorodne projekty kulturalne, które w swoich założeniach nawiązują do 800-letniej tradycji kultury żydowskiej na terenach Polski.

1. 10 mln euro na projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”

W ramach Programu „Kultura” współfinansowanego z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021, od 2 marca 2020 r. trwa realizacja projektu predefiniowanego „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”. Projekt realizowany jest przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, we współpracy z Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma, a także partnerami z Norwegii: Norweskim Centrum Badań Holocaustu i Mniejszości w Oslo, Muzeum Żydowskim w Oslo, Muzeum Żydowskim w Trondheim, Centrum Falstad, Europejskim Centrum Wergelanda. Projekt ma charakter edukacyjny i będzie trwał do 30 kwietnia 2024 r. a jego wartość wynosi **10 mln euro, na którą składają się środki z Mechanizmu Finansowego EOG w wysokości 8,5 mln euro i środki w formie dotacji celowej z budżetu państwa (będące w dyspozycji Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu) w wysokości 1,5 mln euro**. Postanowienia te zostały zawarte w umowie między Polską a Norwegią („Memorandum of Understanding”) podpisanej 20 grudnia 2017 r. oraz w umowie ws. programu „Kultura” („Programme Agreement”) podpisanej w dniu 12 września 2019 r. oraz w umowie pomiędzy Ministerstwem Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu a Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN z 27 kwietnia 2020 r.

Celem obecnie realizowanego projektu predefiniowanego jest ochrona i popularyzacja dziedzictwa polskich Żydów poprzez edukację, zgodnie z przekonaniem, że poznanie bogatej i dramatycznej historii polskich Żydów nie tylko pogłębia wiedzę, lecz także uczy szacunku do osób odmiennych wyznań i kultur, przygotowuje młodych ludzi do życia we współczesnym zróżnicowanym społeczeństwie. Projekt realizowany jest poprzez 6 komponentów o zróżnicowanym zakresie. W ramach projektu od 2020 r. realizowane są liczne działania edukacyjne skierowane do nauczycieli i uczniów, w tym: spotkania, konferencje, warsztaty, lekcje on-line, spektakle przygotowane i zrealizowane przy udziale młodzieży (m.in. „Programy dla nauczycieli”, „Programy dla uczniów”, „Programy dla Warszawiaków”, „Akcja Żonkile”, wystawa „Tu Muranów”). Utworzony został program dedykowany szczególnie osobom z niepełnosprawnościami tak, aby ułatwić im odbiór wystaw prezentowanych w Muzeum (tworzenie tyflografik, audiodeskrypcji obiektów czy organizacja wydarzeń ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami). W ramach projektu kontynuowana będzie w kolejnych latach inicjatywa „Muzeum na kółkach”, której celem jest upowszechnienie kultury w małych miejscowościach oraz wzmocnienie działań lokalnych liderów zaangażowanych w promocję i ochronę dziedzictwa żydowskiego. Dzięki współpracy z Żydowskim Instytutem Historycznym, część jego zbiorów jest digitalizowana i udostępniana. Rozbudowywane są także portale internetowe „Wirtualny Sztetl”, „Polscy Sprawiedliwi” i „Centralna Baza Judaików”.

2. 4 mln euro na projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” – realizowany do 2017 r.

Projekt realizowany był do kwietnia 2017 roku, w partnerstwie z instytucjami norweskimi: The Center for Studies of Holocaust and Religious Minorities, The Falstad Memorial and Center for Human Rights, The European Wergeland Centre oraz muzeami żydowskimi w Oslo i Trondheim. Celem programu była ochrona i popularyzacja dziedzictwa polskich Żydów poprzez edukację.

3. 842 685 euro na wizyty studyjne, spotkania ewaluacyjne, współpracę dwustronną, organizację debaty publicznej i działania bilateralne

Projekt dofinansowany w ramach Funduszu Wymiany Dwustronnej Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego był realizowany do 2017 roku przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.

4. Wystawy

- **Wystawa „Ślady Pamięci. Współczesne spojrzenie na żydowską przeszłość Polski”** zaprezentowana została w 2018 r. w Republice Południowej Afryki; wystawa promuje wiedzę o tysiącletniej historii polskich Żydów oraz współczesnych relacjach polsko-żydowskich.
- Instytut Literatury we współpracy z Fundacją JUDAICA Centrum Kultury Żydowskiej w Krakowie zorganizował **wystawę prac Elżbiety Wittlin-Lipton pod tytułem „Mój teatr”**. Wystawa rozpoczęła się uroczystym wernisażem 10 października 2019 r.

5. Spektakle w polskich teatrach nawiązujące do kultury żydowskiej

Teatr Narodowy

21 października 2017 r. odbyła się na scenie im. Grzegorzewskiego premiera dramatu „Nikt” czołowego izraelskiego dramaturga Hanocha Lewina, w reż. Artura Tyszkiewicza.

W 2018 roku, wpisując się w obchody 50. rocznicy Marca'68, zorganizowany został wieczór pamiątkowy „...z pokoleń pójdzie w pokolenia...” z okazji 50. rocznicy „Dziadów” w reż. Kazimierza Dejmka i 15. rocznicy śmierci reżysera. Teatr wydał w formie dwupłytkowego albumu CD kompletny, odrestaurowany cyfrowo, zapis dźwiękowy premierowego przedstawienia „Dziadów ” w reż. K. Dejmka.

W repertuarze Teatru Narodowego są obecnie dwa dramaty czołowego dramaturga izraelskiego Hanocha Levina: „Udręka życia” (reż. Jan Englert, premiera 2011) i „Nikt” (Chefec, reż. Artur Tyszkiewicz, premiera 2017). Obydwa te przedstawienia otrzymały wstępne zaproszenie na Festiwal Lewinowski w Tel-Awiiwie na maj 2020 roku, jednak ze względu na pandemię wyjazd nie doszedł do skutku.

Teatr Wielki - Opera Narodowa

W sezonie 2015/2016 zrealizowany został koncert z pieśniami i piosenkami twórców pochodzenia żydowskiego: Mordechaja Gebirtiga, Josepha Rumshinskiego, Mieczysława Miksne, Szymona Laksa „Modlitwa. Szczęście. Przymierze”.

W sezonie 2016/2017 wystawiono dwa spektakle wznowieniowe „Pasażerki” w reżyserii Davida Pountneya – koprodukcji Teatru Wielkiego Opery Narodowej z Festiwałem w Bregenz, prezentowanej w Londynie, Houston, Nowym Jorku, Chicago, Detroit i na Florydzie. Wznowieniu towarzyszyło zorganizowane wspólnie z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN spotkanie z Zofią Posmysz, autorką powieści „Pasażerka”.

Teatr Wielki im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu

Teatr wystawia regularnie musical „Skrzypek na dachu” Jerzego Bocka oparty na powieści Szolema Alejchemy „Dzieje Tewie Mleczarza”. Spektakl miał swoją premierę w 2009 roku i cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem poznańskiej publiczności.

Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana w Warszawie

W 2018 r. zrealizowano spektakle: 1) „Listy z getta w 73. rocznicę powstania w getcie warszawskim” – czytanie listów, kart pocztowych i fragmentów dzienników cudem ocalałych w wojennej zawierusze, 2) „Król Maciuś Pierwszy” Janusza Korczaka w ramach cyklu „Teatr Polski - teatr sąsiedzki”, 3) „Parę obcych słów po polsku” w reżyserii Anny Smolar we współpracy z Teatrem Żydowskim w ramach obchodów 50-lecia wydarzeń Marca’68. 6 kwietnia 2019 r., z okazji rocznicy wybuchu powstania w getcie warszawskim, odbyło się w Teatrze Polskim inscenizowane czytanie sztuki Stefana Otwinowskiego „Wielkanoc” – pierwszego polskiego dramatu (z 1946 roku), który był reakcją na tragedię Żydów. Czytanie powstało we współpracy z ŻIH, także w związku z nowym wydaniem dramatu.

W 2021 roku Teatr Polski przygotowuje we współpracy z Teatrem Żydowskim im. Estery Rachel i Idy Kamińskich wspólne czytanie wierszy z warszawskiego getta i tekstów dotyczących Zagłady z okazji

78. rocznicy wybuchu Powstania w Getcie Warszawskim, których nagrania zostaną udostępnione online.

Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie

Teatr przygotował dwa spektakle tematycznie nawiązujące do historii i kultury żydowskiej „Nasza klasa” Tadeusza Słobodzianka w reżyserii Adama Nalepy, premiera 24 maja 2019 na Scenie Dużej oraz „Rzeczy, których nie wyrzuciłem” Marcina Wichy w reżyserii Łukasza Barczyka, premiera 6 grudnia 2019 na Scenie Kameralnej.

W 2020 roku Teatr kontynuował prezentację ww. spektakli, a w październiku odbyła się premiera nowego przedstawienia „Kamień” autorstwa Mariusa von Mayenburga w reżyserii Adama Nalepy.

W 2021 roku planowane jest udostępnianie zrealizowanych w poprzednich latach spektakli, zaś na 22 marca w Teatrze Telewizji zaplanowana była premiera monodramu w wykonaniu Barbary Prokopowicz „Ravensbrück. Miasto Kobiet” w reżyserii Zbigniewa Brzozy, ukazującego obozową rzeczywistość oczami kobiety.

Teatr Wierszalin w Supraślu

Teatr Wierszalin posiada w swoim repertuarze autorską interpretację „Sklepów cynamonowych” Brunona Schulza „Traktat o manekinach” (scenariusz i reżyseria - Piotr Tomaszuk). Spektakl był pokazywany m.in. w Tokio i powiązany z trzydniowym cyklem paneli dyskusyjnych na temat stosunków polsko-żydowskich na terenach pogranicza. 14 czerwca 2019 r. teatr wystąpił z premierą spektaklu „Teatr, którego nie było”, którego treść jest oparta na tekście „Sędziowie” Stanisława Wyspiańskiego.

Teatr Muzyczny w Łodzi

Teatr kontynuował prezentację musicalu „Skrzypek na dachu” w reżyserii Jana Szurmieja. 22 września 2019 roku teatr współorganizował koncert „Chojze – Widzący z Lublina” w wykonaniu Symchy Kellera – polskiego chazana i działacza społeczności żydowskiej, odznaczonego w roku 2009 Krzyżem Oficerskim Orderem Odrodzenia Polski za wybitne zasługi w działalności na rzecz dialogu polsko-żydowskiego.

Teatr Polski we Wrocławiu

W repertuarze znajduje się spektakl oparty na twórczości Brunona Schulza „Xięgi Schulza” w reżyserii Jana Szurmieja. W roku 2020 Teatr realizował spektakl „Zmierch - świtem...” na motywach twórczości Izaaka Babla w reżyserii Jana Szurmieja. To opowieść o tym, jak ginie świat żydowskiej Odessy sprzed stu lat, jak żyli i jak umierają bohaterowie tego czasu. Premiera spektaklu ostatecznie odbyła się w 2021 roku w formie online.

W roku 2021 Teatr Polski we Wrocławiu włączy się w akcję Teatru Żydowskiego w Warszawie mającą uczcić 78. rocznicę Powstania w Getcie Warszawskim poprzez przygotowanie czytania online „Pieśni o zamordowanym żydowskim narodzie” Icchaka Kacnelsona. Teatr podejmuje również próby nawiązania kontaktu z izraelskim środowiskiem teatralnym celem przyszłej współpracy.

Teatr Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana w Będzinie

W 2019 r. Teatr trzykrotnie wystawiał spektakl „Pamięć Rutki” Michała Kmiecika w reżyserii Justyny Łagowskiej inspirowany prawdziwą historią nastoletniej mieszkanki Będzina Rutki Laskier nazywanej „polską Anną Frank”.

Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice”

Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice” w roku bieżącym wziął udział w międzynarodowym festiwalu Jaffa Fest – International Theatre Festival 2019 w Izraelu, na którym zaprezentował cztery spektakle: 25 czerwca 2019 w Gesher Theatre (Tel Awiw-Jaffa) pokaz dwóch spektakli „Ifigenia w A.” oraz „Ifigenia w T.”, 27 czerwca 2019 w Theatre Club (Tel Awiw-Jaffa) pokaz dwóch spektakli „Elektra” oraz „Wesele”. Program wyjazdu dopełniała sesja mistrzowska „Spontaneity and form: elements in the director's work with the actor” Master Class Włodzimierza Staniewskiego (z udziałem aktorów i muzyków teatru „Gardzienice”) dla studentów drugiego i trzeciego roku aktorstwa Nissan Native Acting Studio w Jaffie oraz spotkania dyrektora i aktorów Ośrodka Praktyk Teatralnych „Gardzienic” z publicznością. W zespole pałacowym w Gardzienicach prezentowana jest, w ramach projektu „Pracowni Historii Bliskiej”, stała wystawa poświęcona historii najbliższych okolic. Jej elementem są reprodukcje historycznych zdjęć ukazujących m.in. życie społeczności żydowskiej z terenu Piask.

Teatr Wybrzeże w Gdańsku

Teatr planuje w 2021 roku premierę spektaklu „STRAMER” w reżyserii Eweliny Marciniak opartej na wątkach powieści Mikołaja Łozińskiego i opowiadań W. G. Sebald z tomu „Wyjechali”.

6. Muzyka

Filharmonia Narodowa w Warszawie

W marcu 2018 r. odbył się koncert symfoniczny poświęcony 50. rocznicy wydarzeń Marca '68 w wykonaniu Orkiestry Filharmonii Narodowej. W kwietniu 2018 roku na placu przed pomnikiem Bohaterów Getta w Warszawie wystąpiła Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach oraz Chór Filharmonii Narodowej w koncercie pt. „Łączy nas pamięć”. Filharmonia Narodowa zagrała również koncert symfoniczny „Ocalić od zapomnienia” upamiętniający 75. rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim.

W styczniu roku 2019 Filharmonia Narodowa przy współpracy z Austriackim Forum Kultury zorganizowała koncert poświęcony dwóm kompozytorom pochodzenia żydowskiego – Erichowi Korngoldowi i Erichowi Zeislowi. 15 i 16 lutego 2019 odbyły się koncerty poświęcone 100. rocznicy urodzin światowej sławy polskiego skrzypka żydowskiego pochodzenia – Henryka Szerynga. W tych wieczorach wystąpił w programie Brahmsowskim słynny izraelski skrzypek - Vadim Gluzman. W lutym 2019 skrzypaczka Simone Lamsma wykonała Koncert skrzypcowy Ericha Korngolda. W dalszej części sezonu zaproszono do programu, przygotowanego w związku z rocznicą Hectora Berlioz, słynną izraelską śpiewaczkę Rinat Shaham. 15 października i 27 listopada 2019 r. odbyły się koncerty poświęcone wybitnemu polskiemu kompozytorowi żydowskiego pochodzenia - Mieczysławowi Weinbergowi. W ramach cyklu „Po prostu... Filharmonia!” w 2019 r. zostało wykonane oratorium Arthura Honeggera „Król Dawid”.

22 lutego 2020 roku w Filharmonii Narodowej wystąpiło słynne Trio Shaham Erez Wallfisch w „Koncercie kameralnym Beethoven 2020” w związku z obchodzoną na całym świecie rocznicą urodzin kompozytora.

Filharmonia Podkarpacka m. Artura Malawskiego w Rzeszowie

W 2018 r. na scenie plenerowej przed Muzeum-Zamkiem w Łańcucie zrealizowano spektakl muzyczny pt. „Skrzypek na dachu”, z udziałem Teatru Żydowskiego w reż. Jana Szurmieja. W marcu 2018 r. klarncista-solista Filharmonii Podkarpackiej Robert Mosior uświetnił uroczystości, które odbyły się w Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej. W Filharmonii Podkarpackiej wykonane zostały utwory twórców żydowskich m.in. G. Mahlera oraz E. Blocha - Rapsodia hebrajska na wiolonczelę i orkiestrę oraz M. Weinberga - Sinfonietta nr 1 na tematy żydowskie.

25 marca 2019 r. odbył się koncert pt. „Song of hope and love” – In Memoriam Ofiarom Holocaustu. Wzięli w nim udział polscy artyści: Tomasz Jocz – fortepian, Mateusz – Jocz - wiolonczela oraz Elżbieta Lewicka – słowo. W programie koncertu znalazła się muzyka Joanny Bruzdowicz, pochodząca z filmów poruszających tematykę prześladowania Żydów w okresie II wojny światowej. 28 kwietnia 2019 r. w ramach cyklu BOOM odbył się koncert muzyki filmowej z udziałem Orkiestry Smyczkowej Filharmonii Podkarpackiej, Stefana Gąsieńca (fortepian, dyrygent) oraz Tomasza Stockingera. W programie koncertu znalazły się m.in. utwory W. Szpilmana – legendarnego żydowskiego pianisty i kompozytora. W 2019 r. muzycy Filharmonii wzięli udział w koncercie organizowanym w Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej.

Na marzec 2020 roku zaplanowany był koncert z programem utworów M. Weinberga. Nie mógł on zostać zrealizowany z powodu pandemii koronawirusa.

W 2021 roku 24 marca w Filharmonii Podkarpackiej odbył się Koncert z udziałem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Podkarpackiej dedykowany Polakom ratującym Żydów. Organizatorem wydarzenia jest Fundacja SOAR – przy współpracy z Filharmonią Podkarpacką.

Filharmonia Pomorska im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy

13 kwietnia 2018 r. z okazji 75. rocznicy powstania w getcie warszawskim, odbył się koncert „Pamięci Ireny Sendlerowej” w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Pomorskiej.

4 października 2020 Orkiestra Kameralna Filharmonii Pomorskiej Capella Bydgestiensis pod dykcją Marcina Nałęcz-Niesiołowskiego zagrała koncert w Galerii Sztuki Synagoga w Barczewie w ramach XVI Międzynarodowego Festiwalu Kameralistyki „Sacrum et Musica”.

12 marca 2021 roku Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Pomorskiej pod dykcją Michała Klauzy wraz z wiolonczelistą Marcinem Zdunikiem wykonała Fantazję na wiolonczelę i orkiestrę Mieczysława Weinberga. W 2021 roku na inaugurację w dniu 17 września 59. Bydgoskiego Festiwalu Muzycznego Kontrasty „Pamięć i przyszłość” Filharmonia planuje prawykonanie bydgoskiej XXI Symfonii „Kadish” Mieczysława Weinberga inspirowanej tragedią warszawskiego getta. Na jesień planowany jest koncert z udziałem Capelli Bydgestiensis pod dykcją Piotra Pławnera, na którym zabrzmiały utwory polskich kompozytorów o korzeniach żydowskich m.in. Szymona Laksa. Koncert poprzedzi prelekcja o działalności Grupy Aleksandra Ładosia i ich dokonania w ratowaniu Żydów.

Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina

8 września 2019 r. w Filharmonii Łódzkiej odbył się koncert „Keren Ann & Quatuor Debussy”. Keren Ann przyjechała do Polski na zaproszenie Festiwalu Łódź Czterech Kultur. Sam festiwal to wydarzenie odwołujące się do korzeni miasta przez lata będącego tygłem kultur i narodowości – wielonarodowym ośrodkiem przemysłowym w samym sercu Polski. Jego ideą jest budowanie miejskiej tożsamości przy pomocy uniwersalnego języka sztuki wokół wartości takich jak różnorodność, tolerancja i zrozumienie bez uprzedzeń. Tegoroczna edycja przebiegła pod hasłem „Współlistnienie”.

W 2019 r. minęło 70 lat od śmierci skrzypaczki Bronisławy Rotsztatówny, koncertmistrzyni odbudowanego po zakończeniu II wojny zespołu łódzkich filharmoników, która grała także z Łódzką Orkiestrą Filharmoniczną działającą przed wojną. Z tej okazji, szanując swoją tradycję i tradycje swojego miasta, Filharmonia Łódzka w porozumieniu z Gminą Wyznaniową Żydowską w Łodzi, postanowiła odnowić nagrobek koncertmistrzyni na cmentarzu żydowskim przy ul. Brackiej. 26 lutego 2019 r. odbyła się tam krótka uroczystość związana z ustawieniem nowej macewy. To nie pierwsza okazja, kiedy Filharmonia Łódzka oddała hołd Bronisławie Rotsztatównie, artystce, więźniarce łódzkiego getta i obozów koncentracyjnych. W przeddzień rocznicy jej 110. urodzin wspólnie z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana posadzono drzewo jej pamięci w łódzkim Parku Ocalałych. Materiały z Archiwum Filharmonii Łódzkiej dotyczące koncertmistrzyni były prezentowane na wystawie „Jesteśmy drzewami wiecznymi – 10 opowieści z łódzkiego getta”, zorganizowanej przez Centrum Dialogu (2017).

Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach (NOSPR)

W 2018 r. w programie koncertów kameralnych NOSPR znalazły się utwory Szymona Laksa - kompozytora, dyrygenta i pianisty pochodzenia żydowskiego. Dla dzieci NOSPR zorganizowała dwa koncerty kameralne m.in. z tradycyjną muzyką żydowską i klezmerską. W Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN Narodowa Orkiestra Symfoniczna PR wystąpiła podczas uroczystego koncertu „Łączy nas pamięć” – z okazji 75. rocznicy powstania w getcie warszawskim.

W styczniu 2019 r. orkiestra pod batutą Alexandra Liebreicha wraz z Antoine Tamestit wykonali Koncert Altówkowy Alfreda Sznittkego a także odbyło się 7 koncertów w ramach Dni Mieczysława Wajnerberga. W połowie lutego 2019 r. Gidon Kremer i orkiestra pod batutą Andrzeja Borejko wykonali IV Koncert Skrzypcowy Alfreda Sznittkego, a w czerwcu orkiestra zagrała koncert zespołu Kroke z Orkiestrą Kameralną Miasta Tychy AUKSO. W listopadzie orkiestra zagrała koncerty: 1) II Koncert skrzypcowy „I profeti” op. 66 z udziałem Mario Castelnuovo-Tedesco, Mihaela Costea i NOSPR pod batutą Lawrence'a Fostera; 2) koncert w Filharmonii Narodowej w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Europy Środkowo-Wschodniej

EUFONIE z udziałem Davida Krakauera i NOSPR; 3) „Lament/Witches' Sabbath” na klarnet i orkiestrę z udziałem Mathew Rosenbluma, Davida Krakauera i NOSPR.

Orkiestra Kameralna Polskiego Radia AMADEUS

Orkiestra Kameralna Polskiego Radia AMADEUS zrealizowała w 2019 roku dwa koncerty z programami uwzględniającymi utwory kompozytorów pochodzenia żydowskiego: 1) Mieczysław Wajenberg „Rapsodia na tematy mołdawskie, Concertino op. 42 na skrzypce i orkiestrę smyczkową”, wykonawcy: Orkiestra pod batutą Anny Duczmal-Mróż, Ewelina Nowicka – skrzypce, 2) Aleksander Tansman „Wariacje na temat Frescobaldiego”, wykonawcy: Orkiestra pod batutą Agnieszki Duczmal, Salle Gaveau w Paryżu. W 2019 roku Orkiestra zrealizowała nagranie dla Polskiego Radia pt. „Poemat” Szymona Laksa na skrzypce i orkiestrę smyczkową, dyrygent - Agnieszka Duczmal, skrzypce - Ewelina Nowicka. Publikacje dyskograficzne orkiestry zawierają utwory Mieczysława Weinberga - albumy płytowe DUX 1632/1633, DUX 1631. W maju 2019 roku wydawnictwo płytowe Orkiestry uhonorowane zostało przez prestiżowy magazyn poświęcony muzyce klasycznej „Scherzo” tytułem EXCEPTIONAL (DUX 1525, wyd. 2018) zawierające kompozycje Mieczysława Wajnerberga: „Symfonie kameralne” nr 1 i nr 3, „Koncert na flet i smyczki” op. 75.

W 2020 roku wydana została płyta CD „Kwartety smyczkowe Szymona Laksa w wykonaniu Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus”, na której znajdują się nagrania kompozycji Szymona Laksa w wykonaniu Orkiestry pod dyrekcją Agnieszki Duczmal i Anny Duczmal-Mróż. Szymon Laks był wybitnym polskim kompozytorem żydowskiego pochodzenia. Jego utwory doczekały się dotychczas niewielu interpretacji. Płyta została wydana dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu „Muzyczny Ślad 2020”. Działania promocyjne wydawnictwa skoncentrowane były na uwypukleniu wspólnego polsko-żydowskiego dziedzictwa muzycznego wśród polskich i międzynarodowych odbiorców.

W roku 2021 Orkiestra planuje dwa koncerty w Izraelu współorganizowane przez Filharmonię Narodową w Izraelu z siedzibą w Jerozolimie i Tel Awiwie realizowane w ramach programu MKDniS „Kultura Inspirująca – promocja kultury polskiej za granicą”.

Opera Wroclawska

W styczniu 2019 r. Opera Wroclawska wystawiła spektakl „Skrzypek na dachu” w reżyserii Marka Weissa, dyrygent - Piotr Borkowski, libretto - Joseph Stein, muzyka - Jerry Bock, teksty piosenek - Sheldon Harnick. Natomiast w maju 2019 Opera Wroclawska zrealizowała koncert kameralny „Mieczysław Weinberg: Pieśni żydowskie/Pieśni dziecięce”. W programie znalazły się dwa cykle na głos (Maria Rozynek-Banaszak - sopran) i fortepian (Ivan Zhukov), pochodzące z wczesnego okresu twórczości kompozytora „Pieśni żydowskie” op. 17 do słów Szmula Halkina napisane w 1944 roku, a także powstałe rok wcześniej „Piosenki dziecięce” op. 13 do słów Icchoka Lejby Pereca. W repertuarze instytucji znajduje się również opera „Nabucco” Giuseppe Verdiego, opowiadająca historię uciemżonych Izraelitów przez Nabuchodonozora z początków niewoli babilońskiej.

Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu

We wrześniu 2019 Narodowe Forum Muzyki (NFM) zrealizowało koncert z okazji 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Projekt był realizowany we współpracy z Fundacją Bente Kahan Centrum Kultury i Edukacji Żydowskiej w Synagodze Pod Białym Bocianem. Podczas organizowanej przez NFM 54. edycji Międzynarodowego Festiwalu Wroclavia Cantans koncert wykonała orkiestra i dyrygent z Izraela - artyści zagrali symfonię kompozytora Gustawa Mahlera.

W marcu 2020 roku zespół NFM – Orkiestra Leopoldinum uczestniczył w koncercie finałowym „Żydowskie tango na orkiestrę” podczas POLIN Music Festival organizowanym przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie. W tym samym miejscu we wrześniu odbył się koncert „Nie strzelać” zespołu NFM – Lutosławski Quartet w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Pokoju. W ramach Festiwalu

Czterech Kultur Lutosławski Quartet miał zaplanowany udział w koncercie-projekcie opartym na „Księgach Jakubowych” Olgi Tokarczuk. Ze względu na sytuację epidemiologiczną koncert nie odbył się i został przełożony na wrzesień 2021 roku.

W marcu 2021 roku Orkiestra Leopoldinum realizowała projekt nagrania koncertu z Bente Kahan oraz Fundacją Bente Kahan, który zostanie wyemitowany 9 listopada podczas rocznicy Nocy Kryształowej. Na 14 listopada zaplanowany jest również koncert zespołu w Synagodze Pod Białym Bocianem.

Filharmonia im. M. Karłowicza w Szczecinie

W listopadzie 2021 roku Filharmonia planuje koncert z udziałem Avi Avital i Marcina Maseckiego. Z kolei w kwietniu planowany jest koncert Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego, którą tworzą młodzi ludzie związani z Fundacją i Ośrodkiem „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach.

Opera i Filharmonia Podlaska – Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku im. Stanisława Moniuszki

29 sierpnia 2021 r. na Dużej Scenie Opery i Filharmonii Podlaskiej odbył się koncert w ramach obchodów Roku Grupy Ładosia. W programie m.in. M. Bruch: Kol Nidrei – Konzertstück d-moll na tematy hebrajskie, na wiolonczelę i orkiestrę op. 47 w wykonaniu wiolonczelisty Szymona Stępiki oraz Orkiestry Symfonicznej Opery i Filharmonii Podlaskiej pod batutą Mirosława Jacka Błaszczyka. Wydarzeniem towarzyszącym koncertowi będzie prezentacja filmu dokumentalnego wyprodukowanego przez Instytut Pamięci Narodowej „Paszporty Paragwaju” w reż. Roberta Kaczmarka.

Polskie Wydawnictwo Muzyczne

11 grudnia 2020 roku Polskie Wydawnictwo Muzyczne wydało premierowy album „Bajgelman. Get to Tango” w wykonaniu Bester Quartet, Grażyny Auguścik, Doroty Miśkiewicz oraz Jorgosa Skoliasa, zaś 13 grudnia w synagodze Tempel w ramach Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie odbył się koncert online „Droga do szczęścia: Muzyka Bajgelmana”, podczas którego prezentowany był materiał z płyty. W 2020 roku odbyła się również promocja wydawnictwa nutowego „I Sonaty na fortepian” Romana Ryterbanda, kompozytora polsko-żydowskiego pochodzenia (autorem opracowania jest dr hab. Piotr Różański), a także promocja edukacyjnego filmu z serii „Muzyczne wizytówki” poświęconego Mieczysławowi Wajnbergowi.

Teatr Wielki w Łodzi

W maju 2020 r. w Teatrze Wielkim w Łodzi miał odbyć się musical „Korczak” w reżyserii Roberta Skolmowskiego, ukazujący ostatnie tygodnie życia Janusza Korczaka i jego podopiecznych w getcie. Niestety, ze względu na pandemię wydarzenie nie odbyło się. Teatr Wielki zamierza zaprezentować musical w październiku 2021 roku.

7. Film

Filmoteka Narodowa - Instytut Audiowizualny (FINA)

FINA wspiera kinematografię o tematyce żydowskiej poprzez koprodukcję takich filmów jak „Dwa sztandary”, „Cmentarz Żydowski w Warszawie”, „Żabińscy. O ludziach i zwierzętach” i wiele innych (w sumie przeznaczono **1 652 290 zł** na filmy o tematyce żydowskiej). Instytucja publikuje okolicznościowe koncerty, spotkania i pokazy m.in. z Festiwalu Kultury Żydowskiej. Ponadto FINA gromadzi, konserwuje i rekonstruuje filmy w języku jidysz, realizuje projekty edukacyjne z wykorzystaniem filmów o tematyce żydowskiej, a także współpracuje z takimi organizacjami jak: Stowarzyszenie Żydowskie Motywy (12. i 13. Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy w Kinie Muranów), Fundacja Kamera Dawida WJFF i inne w celu udostępniania filmów.

Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych (WFDiF)

W zakresie projektów związanych z ochroną i zachowaniem dziedzictwa i kultury żydowskiej WFDiF wyprodukowała w roku 2016 film „Sprawiedliwy”, w roku 2017 - film dokumentalny „Ostatni klezmer” (o Leopoldzie Kozłowskim), a w roku 2020 film fabularny „Śmierć Zygielbojma” (o postaci Szmula Zygielbojma).

Polski Instytut Sztuki Filmowej

Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF) w latach 2016-2019 wsparł dotacjami **32 filmy** odwołujące się do kultury żydowskiej, na łączną kwotę **blisko 40 milionów zł**. Ponadto PISF regularnie wspiera finansowo Międzynarodowy Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy, dofinansowuje Dyskusyjny Klub Filmowy Shalom przy Teatrze Żydowskim oraz przyznał dotację na światową premierę filmu „Marek Edelman... i była miłość w Getcie” w reżyserii J. Dylewskiej – w sumie 171 000 zł dofinansowania.

Festiwale filmów

Resort kultury wspiera bezpośrednio lub pośrednio festiwale filmów nawiązujących do kultury żydowskiej. W ostatnich latach odbyły się m.in.:

- 15. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy, wrzesień 2019.
- 16. Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej, listopad 2018.

17. Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej z Międzynarodowym Konkursem Fabu i Dokumentów, listopad 2019.

W 2020 roku MKDNIŚ wspierało odbywający się w listopadzie w formule online 18. Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej – Kamera Dawida.

„Śmierć Zygielbojma” reżyseria Ryszard Brylski
Zdjęcia: WFDiF Marcin Makowski

8. Upamiętnienia

75. rocznica zbrojnego powstania więźniów niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady w Sobiborze.

Uroczystości odbyły się 14 października 2018 r. z udziałem przedstawicieli rodzin ofiar obozu, w tym potomków Leona Lejby Felhendlera, który – za męstwo i bohaterską postawę wykazane w czasie powstania w niemieckim nazistowskim obozie zagłady w Sobiborze – został pośmiertnie odznaczony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

75. rocznica wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz.

Uroczystości odbyły się **27 stycznia 2020 r.** z udziałem Ocalałych oraz przedstawicieli rodzin ofiar obozu, a także delegacji państwowych, przedstawicieli władz Unii Europejskiej oraz instytucji międzynarodowych m.in. ONZ, UNESCO, Rady Europy.

9. Inne

Ośrodek „Pogranicze - sztuk, kultur, narodów” w Sejnach. Ośrodek jest instytucją finansowaną wspólnie przez Województwo Podlaskie i Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Od chwili powstania ośrodek zajmuje się tematyką wielokulturowości, tradycji sąsiedzkich regionu, Polski i Europy Środkowowschodniej oraz dialogu międzykulturowego. Wiele programów poświęconych jest pamięci o dawnych sąsiadach, budowaniu mostów, dialogowi między kulturami. W latach **2016-2019** ośrodek otrzymał od MKDniS **3 386 715 zł dotacji podmiotowych i celowych** Szczegółowe informacje o realizowanych projektach w załączniku.

Narodowe Centrum Kultury (NCK) współfinansuje cykliczne projekty: Spotkania z Kulturą Żydowską w Busku Zdroju, Koncerty Chanukowe, Festiwal Psalmów Dawidowych oraz Marsze Żywych (marsze upamiętniają wydarzenia związane z Zagładą Żydów). Ponadto NCK zaangażowane jest co roku w wiele różnorodnych projektów kulturalnych: spotkania, warsztaty, filmy, koncerty, wydawnictwa pogłębiające świadomość istnienia wielowiekowej kultury żydowskiej jak i upamiętniające wydarzenia związane z zagładą Żydów. Szczegółowe informacje w załączniku.

Instytut Pileckiego. Instytut realizuje warsztaty edukacyjne przybliżające historię ofiar Holokaustu, prowadzi działalność wydawniczą, organizuje wystawy i przeglądy filmowe m.in. na temat Zagłady Żydów. Patronem Instytutu powołanego w 2016 r. jest Witold Pilecki – autor pierwszego źródła na temat Holokaustu - raportów z obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau. Szczegółowe informacje o działalności Instytutu Pileckiego w załączniku.

W ramach realizowanego przez **Narodowy Instytut Muzyki i Tańca** programu „Wspieranie aktywności międzynarodowej 2019” tancerka Monika Kizior zrealizowała wyjazdy do Izraela na Gaga Teachers Program. W 2020 roku Narodowy Instytut Muzyki i Tańca (NIMIT) podjął współpracę z Fundacją Teatru Atelier im. Agnieszki Osieckiej w Sopocie przy projekcie „YIDDISHLAND” – cyklu 12 albumów CD z nowymi pieśniami jidysz, skomponowanymi przez współczesnych polskich kompozytorów do poezji mistrzów języka jidysz oraz z tradycyjnymi pieśniami żydowskimi w nowych aranżacjach. NIMIT wsparł w 2020 roku przygotowanie do wydania czterech albumów płytowych z serii „YIDDISHLAND” – „Bukovina“, „My Blue“, „Layla“, „Scream“ oraz zadeklarował współpracę promocyjną przy projekcie w 2021 roku.

Instytut Książki

Współpraca Instytutu Książki z partnerami izraelskimi, która tematycznie dotyka kwestii związanych z dziedzictwem i kulturą żydowską, koncentruje się na Programie Translatorskim ©Poland. W ramach tego programu wydawcy z całego świata mogą składać wnioski o granty na wsparcie wydania przekładów polskiej literatury na języki obce. Grant IK pokrywa do 100% kosztów tłumaczenia dzieła, do 100% kosztów licencji prawno-autorskiej i do 50% kosztów druku. Spośród kilkunastu projektów zrealizowanych w ramach tego programu przez Instytut Książki we współpracy z izraelskimi wydawcami w latach 2016-2020 sześć pozycji można zakwalifikować jako traktujące o problemach zachowania dziedzictwa i kultury żydowskiej w Polsce. Szczegółowe informacje w załączniku.

Biblioteka Narodowa

Biblioteka Narodowa realizuje projekt z zakresu cyfryzacji i upowszechniania literatury żydowskiej na platformie cyfrowej Polona. Ponadto w 2018 roku zostały opublikowane przez Bibliotekę Narodową następujące publikacje: „Żydowskie druki ulotne w Warszawie 1918-1939”, „Katalog druków ulotnych z lat 1914–1918 w zbiorach Biblioteki Narodowej”, a także „Bibliografia Polska 1901-1939” zawierająca m.in. opisy bibliograficzne publikacji hebrajskich i żydowskich. W 2020 roku ukazały się publikacje: „Żydowskie druki ulotne w Siedlcach, Chełmie i Białej Podlaskiej 1919–1931. Katalog” oraz „Korespondencja zawodowa księgarni Polskiej Bernarda Połonieckiego we Lwowie (1889–1915)”. Szczegółowe informacje na temat projektów realizowanych przez Bibliotekę Narodową w załączniku.

Państwowy Instytut Wydawniczy

Państwowy Instytut Wydawniczy był zaangażowany w publikację znakomitej monografii nt. Michała Weicherta. Ponadto w 2019 r. instytut realizował trzy projekty wydawnicze o stosunkach polsko-żydowskich: dwa na temat Zagłady Żydów, jedno na temat Warszawy epoki Oświecenia i zamieszkującej jej ludności żydowskiej. Szczegółowe informacje w załączniku.

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

Do najważniejszych działań Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych (NDAP) w obszarze stosunków polsko-żydowskich należało odnowienie synagogi żydowskiej w Piotrkowie Trybunalskim. Ponadto NDAP sfinansowała projekt wydawniczy anglojęzyczny mający na celu popularyzację wiedzy o historii i kulturze Żydów łódzkich. Dofinansowanie otrzymała również międzynarodowa konferencja naukowa „Pomoc Żydom w czasie II wojny światowej w świetle polskich i ukraińskich źródeł archiwalnych”. W ramach współpracy międzynarodowej realizowane były takie projekty jak: wystawa archiwalna „Poczta w getcie łódzkim”, Międzynarodowy Kongres Żydowskich Organizacji Genealogicznych w Warszawie czy identyfikacja indeksów do żydowskich ksiąg metrykalnych. Szczegółowe informacje o projektach Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w załączniku.

Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu zarządza dwoma programami dotacyjnymi („Kultura inspirująca” oraz „Promocja kultury polskiej za granicą”), których celem jest promocja polskiej kultury na arenie międzynarodowej oraz współpraca polskich podmiotów z partnerami zagranicznymi. W obu programach, wśród czterech głównych kierunków priorytetowych, ujęte zostały kraje istotne w kształtowaniu dialogu polsko-żydowskiego – ze szczególnym uwzględnieniem Izraela i Stanów Zjednoczonych.

W ostatnich latach resort kultury przyznał środki finansowe instytucjom oraz podmiotom z sektora pozarządowego na realizację projektów zagranicznych, prezentujących różne konteksty stosunków polsko-żydowskich. Dofinansowano zadania z obszaru m.in. muzyki, literatury, teatru, architektury, sztuk wizualnych czy kultury stołu. Działania podjęte przez beneficjentów promowały wiedzę na temat historii polskich Żydów, przybliżyły doświadczenie wielokulturowości Rzeczypospolitej oraz kwestię współczesnych relacji polsko-żydowskich i przywracania pamięci o żydowskim dziedzictwie. Ważna część dofinansowanych przedsięwzięć dotyczy tematu Holokaustu, miejsc pamięci czy osobistych świadectw Polaków udzielających pomocy Żydom w czasie okupacji niemieckiej.

Ponadto, podejmując współpracę międzynarodową w obszarze stosunków polsko-żydowskich, swoje działania własne realizowały Instytut Adama Mickiewicza oraz Instytut Europejska Sieć Pamięć i Solidarność. Szczegółowe informacje o zrealizowanych projektach w załączniku.

Załącznik 1. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez **Ośrodek „Pogranicze - sztuk, kultur, narodów” w Sejnach.**

Orkiestra Klezmerska Teatru Sejneńskiego (OKTS) od ponad 20 lat jest kierowana przez Wojciecha Szroedera. Tworzą ją młodzi ludzie związani z Ośrodkiem „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach. Muzyka klezmerska jest wypełnieniem pustki po dawnych sąsiadach i obecna jest w Sejnach w Białej Synagodze niemalże na co dzień. Letnie koncerty gromadzą szeroką publiczność. Orkiestra bierze udział w najważniejszych wydarzeniach prezentujących kulturę żydowską i festiwalach żydowskich odbywających się w całej Polsce. Nowy program OKTS zatytułowany jest „Bliskość czyli Dwejkus”. W 2019 roku ukazał się dwupłyty album – pierwsza płyta Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego.

Sejneńska Spółdzielnia Jazzowa to spotkania muzyczne z wybitnymi artystami z Polski i świata. W 2019 roku odbyły się koncerty z m.in. Mikołajem Trzaską i Rphaelem Rogińskim - wybitnymi muzykami młodego pokolenia poszukującymi inspiracji w muzyce żydowskiej.

„Kroniki sejneńskie” to spektakl przywołujący historie sąsiedzkie, m.in. wspomnienia o Żydach zamieszkujących miasteczko, prezentowany jest w Białej Synagodze, ale także podczas objazdów po Polsce i na świecie przez ostatnie 20 lat. Obecnie nad „Kronikami sejneńskimi” pracuje już piąte pokolenie młodych ludzi.

EJBIKE MAME to letnie koncerty pieśni międzywojennych kabaretów żydowskich, do słów poetów jidysz, w wykonaniu Małgorzaty Sporek-Czyżewskiej i Kameralnej Orkiestry Klezmerskiej.

Kolekcja Filmowa Opowieści Pogranicza to kolekcja filmów animowanych tworzonych przez całe pokolenia rodzin sejneńskich, przywołujące także pamięć o żydowskich sąsiadach. Kolekcja nagradzana jest na festiwalach odbywających się na całym świecie - na Festiwalu Filmów Edukacyjnych Edukino wyróżnienie otrzymał film „Małe centrum świata”, film o Morisie Rosenfeldzie znalazł się w konkursie głównym festiwalu Offeliada. Dwa filmy animowane z Filmowej Kolekcji Bajek „Opowieści Pogranicza”: „Hamaki” oraz „Krawiec” prezentowane były na 1st Behind Eyes International Short Film Festival Satara w Indiach.

Wydawnictwo Pogranicze:

- Wydanie antologii „KOL ISZE – głos kobiet w poezji jidysz” autorstwa Joanny Lisek – książki otwierającej przed odbiorcą szerokie przestrzenie czasowe i geograficzne, przybliżając dzieje literatury jidysz w jej kobiecym wymiarze od XVI w. po rok 1939.
- Wydanie książki „Żuraw z origami. Opowieść o Józefie Rotblacie” autorstwa Joanny Roszak – publikacja poświęcona Józefowi Rotblatowi - polskiemu fizykowi, radiologowi, współtwórcy bomby atomowej, założycielu pacyfistycznego ruchu Pugwash, laureatowi Pokojowej Nagrody Nobla żydowskiego pochodzenia.
- Wydanie publikacji „O godne życie. Irena Veisaitė w rozmowie z Aurimasem Švedasem”. Wywiad – rzeka z Ireną Veisaitė urodzoną w Kownie w rodzinie żydowskiej litewską intelektualistką, badaczką, krytykiem teatralnym i obrończą praw człowieka, która przeżyła Holocaust dzięki pomocy przyjaciół i do końca wojny ukrywała się w Wilnie.
- Opracowanie i wydanie „Niepamiętnika” Jerzego Ficowskiego – rekonstrukcja dziejów własnej rodziny, która dotąd istniała jedynie w kilku egzemplarzach.
- Wydanie książki „Ballada o miasteczku” autorstwa Grigorija Kanowicza - autobiograficzna powieść dziewięćdziesięcioletniego już dzisiaj pisarza, który z własnej pamięci opisuje świat żydowskich miasteczek we wschodniej Europie.
- Wydanie audiobooka „Mesjasz z rodu Efraima” autorstwa Mosze Kulbaka.

Wystawy:

- „Księgi, książki, książeczki” to wystawa prezentująca książki powstałe w Pracowni Sztuki, wśród których znajdują się: „5 VIII 1942 pamięci Janusza Korczaka” – wiersz Jerzego Ficowskiego z tomu „Odczytanie popiołów” – linoryty dzieci z Pracowni Sztuki, rok 2002; „Odczytanie popiołów” Jerzego Ficowskiego – linoryty dzieci gimnazjalnych z Pracowni Sztuki, rok 2017.
- „i nie wrócili... Żydzi sejneńscy 1939” to wystawa poświęcona społeczności żydowskiej Sejn w 80. rocznicę wygnania jej z Sejn.

Spotkania, wydarzenia, projekty:

- „Opowieści o Współistnieniu. Niewidzialny Most” to Pogranicze w Zachodniej Galilei. Projekt dofinansowany przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu „Kultura Inspirująca”, którego głównym celem były: podzielenie się doświadczeniem w pracy artystycznej i edukacyjnej, prezentacja metod i sposobów pracy nad pamięcią o dawnym sąsiedztwie w wielokulturowej społeczności lokalnej, zainspirowanie lokalnego środowiska do podjęcia podobnych działań i nawiązanie długofalowej współpracy z instytucjami w Galilei. Podczas wizyty przedstawicieli Pogranicza w Izraelu (27.11 – 4.12.2019) odbyła się seria otwartych warsztatów i spotkań z młodzieżą, nauczycielami, animatorami kultury i środowiskiem uniwersyteckim działającymi w tym regionie. Program obejmował m.in. wykłady i debaty z udziałem Krzysztofa Czyżewskiego, pokazy filmów animowanych opowiadających o Sejnach, warsztaty filmowe, w czasie których powstała animacja o społecznościach żyjących w Galilei, wspólną pracę Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego z Orkiestrą Maalot-Tarshiha a także koncerty.
- Zaduszki sejneńskie to coroczne wspólne spotkanie zaduszkowe, dzielenie się opowieściami o zmarłych, wzbogacone niejednokrotnie muzyką, wystawą, wydaniem książki albo realizacją filmu, czasem także działaniem teatralnym. W listopadzie 2019 roku obchodzona była 80. rocznica wygnania Żydów z Sejn. To ich pamięci poświęcony został program dwudniowych uroczystości.
- Jubileusz 95. rocznicy urodzin Jerzego Ficowskiego – wieczór urodzinowy poświęcony pamięci Jerzego Ficowskiego odbył się 4 września 2019 r.
- Misterium Mostu – 22 sierpnia 2019 w amfiteatrze Dworu Miłosza w Krasnogrudzie został wykonany koncert skomponowany przez wybitnego polskiego kompozytora Pawła Szymańskiego na Orkiestrę Klezmerską Teatru Sejneńskiego i część żeńską chóru „Sąsiedzi” („Kaimynai”). Misterium odbyło się także w przeddzień setnej rocznicy wybuchu Powstania Sejneńskiego (23-28 sierpnia 1919 r.).
- Nadanie tytułu Człowieka Pogranicza 91-letniej Irenie Veisaité. Tytuł przyznawany jest wybitnym Europejczykom, szerzącym idee porozumienia i przełamywania uprzedzeń. Dotychczas tytuł ten otrzymali: Jerzy Ficowski, Tomas Venclova, Arvo Pärt, Bohdan Osadczuk i Claudio Magris.
- Spotkanie z dr Joanną Lisek, autorką książki „Kolisze – głos kobiet w poezji jidysz” w Kawiarni Literackiej „Piosenka o Porcelanie”. Rozmowę o książce prowadził Krzysztof Czyżewski.
- Spotkanie z Ellen Mains - zorganizowane wspólnie z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Sejnach z Filią w Puńsku, wokół książki „Pogrzebane rzeki: duchowa podróż w Zagładę” („Buried Rivers. A Spiritual Journey into the Holocaust”) autorstwa Ellen Mains.
- Uroczysty pokaz Filmowej Kolekcji Opowieści Pogranicza. Postacie powstałych w Pracowni Animacji Pogranicza sześciu animacji poklatkowych, które opowiadają o ważnych dla Sejn i regionu osobach: malarzach, pisarzach, księżach (m.in. J. Grodziński – założyciel miasta, M. Rosenfeld – pisarz, A. Markowitz – ocalały potomek Żydów sejneńskich, Ks. Laukaitis - twórca wydawnictwa, Józef Piłsudski - znakomity gość miasta).
- Spotkanie „Odkrywanie Suckewera” oraz rozmowa prof. Jana Schwarca z Krzysztofem Czyżewskim. Spotkaniu towarzyszyła projekcja filmu „Czarny Miód. Poezja i życie Abrahama Suckewera” w reżyserii Uri Barbash.
- „Pejzaże dzieciństwa i Suwalszczyzna w twórczości Morisa Rozenfelda urodzonego w Bokszech koło Sejn - wykład dr Agaty Ganczarskiej z Katedry Judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego.

- Wieczór poetek jidysz. Wiersze w oryginale i po polsku odczytywane przez studentów wrocławskiej judaistyki. Wieczór poprowadziła dr hab. Joanna Lisek z Katedry Judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Spektakl poetycki w wykonaniu Mai Komorowskiej „Przeminęły cieniem – Shoah w listach i w wierszach”. Prezentowane były listy pisane z tomaszowskiego getta i z Auschwitz oraz wiersze poetów polskich – Tuwima, Szyborskiej, Brandstaettera, Zagajewskiego, Miłosza, Słonimskiego, Broniewskiego, Mangera, Herberta, Ginczanki, Baczyńskiego.

Warsztaty dla gości:

- Warsztaty o pracy Pogranicza nad pamięcią i budowaniu dialogu sąsiedzkiego dla grupy studentów i wykładowców z Oranim College (Oranim Academic College of Education) w Izraelu.
- Warsztaty o pracy Pogranicza nad pamięcią i budowaniu dialogu sąsiedzkiego dla studentów Katedry Studiów Interkulturowych Europy Środkowowschodniej Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.
- Spotkania, warsztaty i prezentacje dla studentów z Uniwersytetu Stanu Pensylwania. Celem wizyty było poznanie żydowskiego dziedzictwa Sejn i zapoznanie się z działalnością Pogranicza, w celu zainicjowania przyszłej współpracy między obiema instytucjami.
- Coroczne spotkania z zaprzyjaźnionym od kilkunastu lat Stowarzyszeniem na Rzecz Pojednania Judaistyczno-Chrześcijańskiego z Tübingen.
- Warsztaty o pracy Pogranicza nad pamięcią i budowaniu dialogu sąsiedzkiego dla gości z Fundacji Centrum Taubego Odnowy Życia Żydowskiego w Polsce (The Taube Center for the Renewal of Jewish Life in Poland).
- Warsztaty o pracy Pogranicza nad pamięcią i budowaniu dialogu sąsiedzkiego dla grupy z YIVO Institute for Jewish Research.
- Warsztaty dla studentów judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego – dziedzictwo miejsca w codziennej pracy pracowni Pogranicza.

Program edukacyjny dla szkół i grup zorganizowanych w Polsce:

- Warsztaty dla szkół z Polski na temat tradycji żydowskiej Sejn, muzyki klezmerskiej oraz tańców i muzyki wykonywanych na weselach żydowskich
- Opowieści o sąsiadach – tradycja żydowskiego wesela. Warsztaty poprowadzone dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Sejnach z Filią w Puńsku

Lato w Pograniczu to cykl wydarzeń skierowanych do mieszkańców Sejn i okolic oraz turystów. Osobna część poświęcona jest sąsiadom. W ramach Lata w Pograniczu odbywają się koncerty w Sejneńskiej Spółdzielni Jazzowej ze znanymi artystami z polskiej i zagranicznej sceny muzycznej, grającymi muzykę klezmerską: Raphaelem Rogińskim, Mikołajem Trzaską, Michałem Alpertem, Davidem Krakauerem, Frankiem Londonem.

Tratwa Muzykantów to Muzycy Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego, którzy od lat pracują na zasadzie wymiany doświadczeń ze znakomitymi muzykami. Relację mistrz – uczeń w trakcie programu Tratwa Muzykantów – pomiędzy Nowym Jorkiem a Sejnami. David Krakauer - jeden z najwybitniejszych klezmerów świata, wirtuoz klarnetu ze słynnego The Klezmatics, ikona krakowskiego Festiwalu Kultury Żydowskiej, zagrał w Suwałkach z Orkiestrą Klezmerską Teatru Sejneńskiego.

Centrum Dokumentacji Kultur Pogranicza to zbiory poświęcone tematyce żydowskiej, archiwum składające się z publikacji podejmujących tematykę żydowską, płyt, nagrań, grafik, materiałów prasowych, sukcesywnie uzupełniane, liczące obecnie ponad pięć tysięcy egzemplarzy.

Załącznik 2. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez **Filmotekę Narodową - Instytut Audiowizualny (FINA).**

Projekty filmowe powstałe w koprodukcji z FINA (w sumie 1 352 290 zł)

- „Spójrz mi w oczy” - film fabularny o rodzinie Ulmów, reż. Rafał Wieczyński, w realizacji, dotacja celowa (626 010 zł)
- „Tak blisko – tak daleko” - film dokumentalny (350 000 zł)
- „Dwa sztandary” - film dokumentalny o Żydowskim Związku Wojskowym, we współpracy z Muzeum Getta Warszawskiego, w realizacji, zwiększona dotacja podmiotowa (200 000 zł)
- „Cmentarz Żydowski w Warszawie” - film dokumentalny, Fundacja Dziedzictwa Kulturowego, zrealizowany, zakup praw do filmu (90 000 zł)
- „Sprawiedliwi - Aniołowie ocalenia” - cykl filmów dokumentalnych dotyczących Holokaustu, reż. Rafał Geremek, zrealizowany (44 280 zł)
- „Przemyśl, złamane marzenia” - film dokumentalny reż. Tomasz Magierski, zrealizowany, wkład rzeczowy i finansowy (42 000 zł)

Koncerty powstałe w koprodukcji z FINA

- „Szalom na Szerokiej” - koncert w ramach 26. Festiwalu Kultury Żydowskiej (200 000 zł)
- „Szalom na Szerokiej” - koncert w ramach 27. Festiwalu Kultury Żydowskiej (150 000 zł)

Spotkania i pokazy

Spotkanie „Wspólna i niepodległa – artyści pochodzenia żydowskiego w przedwojennym polskim teatrze, filmie i w tańcu” zorganizowane w lipcu 2019 r. było okazją do zapoznania się z działalnością wybranych polskich artystów pochodzenia żydowskiego. Przybliżone zostały sylwetki piosenkarzy: Adam Aston, Wiera Gran, Zofia Terne, aktorów: Michał Znicz, Nora Ney, reżysera, producenta i scenarzysty - Michała Waszyńskiego, kompozytora - Henryka Warsa oraz innych, którzy mieli wielki wkład w rozwój polskiej kinematografii w tym okresie. Spotkanie ilustrowane było unikalnymi fotografiami oraz fragmentami filmów ze zbiorów Filmoteki Narodowej - Instytutu Audiowizualnego (FINA). Spotkaniu towarzyszyło otwarcie **"Wątki żydowskie w polskiej kinematografii dwudziestolecia międzywojennego"** autorstwa Zbigniewa Rymarza i Jarosława Wojciechowskiego (ekspozycja pochodzi ze zbiorów FINA oraz z prywatnych zbiorów autorów). Organizatorem spotkania było Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, Filmoteka Narodowa – Instytut Audiowizualny była partnerem wydarzenia.

FINA realizowało **pokazy i spotkania podczas Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera**. Bohaterem filmowego programu FINA w ramach 16. Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera był Józef Hen - pisarz, scenarzysta, reżyser, dramaturg i publicysta, rocznik 1923. Na pokazy i rozmowy z autorem scenariusza do filmów i seriali takich jak: „Krzyż Walecznych”, „Kwiecień”, „Ja, Michał z Montaigne”, „Życie Kamila Kuranta” czy „Don Gabriel zapraszało kino Iluzjon. Bohaterką programu filmowego FINA w ramach jubileuszowego 15. Festiwalu Kultury Żydowskiej Warszawa Singera była Maria Hirszbein - jedna z pierwszych kobiet, która w polskim kinie przedwojennym zajmowała się produkcją filmową. FINA był **partnerem Jewish Film Festival Kamera Dawida – 2018**.

W Kinie Iluzjon odbył się również premierowy pokaz filmu „Przemyśl, złamane marzenia”. Dokument opowiada historię Ariany Spiegiel, dziecięcej gwiazdy przedwojennej sceny i jej starszej siostry Reni, która, od stycznia 1939 roku aż do tragicznej śmierci w 1942 w Przemyślu, pisała swój dziennik dokumentując wydarzenia wojny. Gościem specjalnym pokazu była Ariana Elżbieta Bellak, która wyjechała z Polski w 1944 roku i obecnie mieszka w Nowym Jorku.

Films in Yiddish

Od 3 października 2017 r. do 3 lutego 2018 r. FINA prowadziła staranne **poszukiwania** dotyczące zasobów przedwojennych filmów fabularnych, do których posiada nośniki. Wiele z tych filmów to dzieła reżyserów pochodzenia żydowskiego. Mniej więcej 30% z nich ma status dzieł osieroconych. Osiem tytułów znajduje się w domenie publicznej, co do pozostałych – trwają poszukiwania.

W latach 2018-2019 **poddano konserwacji** i przepakowano do nowych pudełek wszystkie materiały nitro do wyprodukowanych w Polsce filmów w języku jidysz.

W 2017 r. odbyła się premiera **zrekonstruowanego filmu w jidysz**, „Droga młodych” - międzynarodowa rekonstrukcja, w której FINA brała udział i udostępniała materiały ze swoich zbiorów. Przygotowano materiały do rekonstrukcji filmów jidysz „Nasze dzieci” i „My, którzy przeżyliśmy”, część z nich została zeskanowana.

W ramach Akademii Polskiego Filmu, projektu realizowanego przez FINA, odbywają się m.in. **zajęcia „Kino jidysz”** z filmami „Judeł gra na skrzypcach”, reż. Jan Nowina-Przybylski, Józef Green i „Dybuk”, reż. Michał Waszyński, a także zajęcia „Kino mitologii plemiennej” z filmami „Sól ziemi czarnej” i „Perła w koronie”, reż. Kazimierz Kutz.

Projekty edukacyjne

Filmoteka Szkolna (portal FINA) pozyskała licencję na **20 pokazów filmu „W imię ich matek. Historia Ireny Sendlerowej”** reż. Mary Skinner - pokazy odbywały się w szkołach i były połączone z warsztatami.

W **Filmotece Szkolnej** znaleźć można również lekcję „Portrety zbiorowości” z filmem K. Kutza „Sól ziemi czarnej”, lekcję „Polacy i Żydzi” z filmami: „Jeszcze tylko ten las” J. Łomnickiego, „Przy torze kolejowym” A. Brzozowskiego i „Dworzec gdański” M. Zmarz- Koczanowicz oraz lekcję „Na styku kultur” z filmami „Dolina Issy” T. Konwickiego i „Syberyjska lekcja” W. Staronia.

FINA udostępniła filmy:

- „Patrzę na Twoją fotografię” i „Ambulans” na Festiwal Jerozolimski w 2019 roku do Jerozolimy filmów
- „Stella” – bibliotece cyfrowej Yad Vashem, w której odwiedzający mogli bezpłatnie oglądać film (listopad 2019)
- „Samson” – Filmmuseum w Berlinie (luty 2017)
- „Wielki tydzień” – Filmmuseum w Berlinie (maj 2017)
- „Ulica Graniczna” – Lizbona (październik 2018)

Współpraca

W ramach **udostępniania archiwaliów** FINA współpracowała z:

- Muzeum Historii Żydów Polskich
- Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma
- Teatrem Żydowskim im. Estery Rachel i Idy Kamińskich Centrum Kultury Jidysz
- Muzeum Żydów Mazowieckich w Płocku
- Stowarzyszeniem Żydowskie Motywy (12. i 13. Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy w Kinie Muranów)
- Fundacją Kamera Dawida WJFF (Warszawski Festiwal Filmów o Tematyce Żydowskiej)
- Małopolskim Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu (Przeгляд filmowy w ramach III Dni Kultury Żydowskiej w Nowym Sączu w 2018 r.)

Załącznik 3. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez **Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF)**. Przyznane dofinansowanie w zakresie upowszechniania kultury filmowej o tematyce żydowskiej

Lp.	Rok	Nazwa wnioskodawcy	Nazwa przedsięwzięcia	Wysokość dotacji w zł
1	2016	Stowarzyszenie Żydowskie Motywy	12. Międzynarodowy Festiwal Filmowy ŻYDOWSKIE MOTYWY	40 000
2	2017	Stowarzyszenie Żydowskie Motywy	13. Międzynarodowy Festiwal Filmowy ŻYDOWSKIE MOTYWY	40 000
3	2018	Stowarzyszenie Żydowskie Motywy	14. Międzynarodowy Festiwal Filmowy ŻYDOWSKIE MOTYWY	35 000
4	2019	Stowarzyszenie Żydowskie Motywy	15. Międzynarodowy Festiwal Filmowy ŻYDOWSKIE MOTYWY	30 000
5	2019	Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich - Centrum Kultury Jidysz	Działalność DKF Shalom - Centrum Kultury Jidysz przy Teatrze Żydowskim	6 000
6	2019	Otter Films Anna Wydra	Światowa premiera filmu „Marek Edelman... i była miłość w Getcie” w reż. J. Dylewskiej na Festiwalu Hot Docs w Toronto	20 000

W sumie 171 000 zł

Przyznane dofinansowania na projekty filmowe związane z zachowaniem i upowszechnianiem kultury żydowskiej

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Kwota dofinansowania w zł	Rok
1	Opowieść Szewacha Weissa	Film Studio MTM Sp. z o.o.	125 000	2016
2	Mała Zagłada	Eureka Studio Sp. z o.o.	370 000	2016
3	Żabińscy. O ludziach i zwierzętach	Autograph Charles Wozbinski	200 000	2016
4	Ptaki Auschwitz (rozwój projektu)	Zoyda Art. Production	200 000	2016
5	Kto napisze naszą historię	MATCH&SPARK Sp. z o. o.	200 000	2016
6	Polin	Fabryka dźwięków różnych - FDR - Studio s.c.	87 000	2016
7	Przysięga Ireny	K&K Selekt Sp. z o.o.	3 775 000	2017
8	Devi - Książę miniatury	Media Kontakt Sp. z o.o.	60 000	2017
9	Przemysł - złamane marzenia	Tomasz Magierski	120 000	2017
10	Szklane negatyw	Wajda Studio Sp. z o.o.	90 000	2017
11	Warszawa: miasto podzielone	PADO Studio Film Dorota Przyłubska	260 000	2017
12	Opowieści dziewczęce	Studio Filmowe Kalejdoskop Sp. z o.o.	180 000	2017
13	Szukając Tereski	Studio Filmowe KRONIKA Polska Kronika Filmowa	220 000	2017
14	Portrecista	Film Street Sp. zo.o.	150 000	2017
15	Kajtek czarodziej	Mediabrige Sp. z o.o., sp. k.	3 000 000	2017

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Kwota dofinansowania w zł	Rok
16	Śmierć Zygielbojma	WFDiF	1 000 000	2018
17	Raport Pileckiego	WFDiF	1 000 000	2018
18	Skin	Agresywna Banda Sp. z o. o.	200 000	2018
19	Ostatnia praca	Michał Borczuch Warany	256 000	2018
20	Bezsensowność Jutki	Ego Film E.Gordziejuk	350 000	2018
21	III Rzesza wobec Rzeczypospolitej - rachunek krzywd	Łukasz Korwin	20 000	2018
22	Chamsin	Plesnar & Krauss Film	291 000	2019
23	Wielki szef	Kijora Film Sp. z o.o.	500 000	2019
24	Tajemnice paszportów	Film Open Group Sp. z o.o.	180 000	2019
25	Ochotnik	MadAnts Sp. z o. o.	6 000 000	2019
26	The Delegation	KOI Studio Sp. z o. o.	1 300 000 (w tym 126 216 z tytułu co-developmentowe go Funduszu Polsko-Niemieckiego)	2019
27	Czarny Mercedes	WFDiF	5 000 000 (w tym 4 500 000 z MKDniS)	2019
28	Orlęta	WFDiF	4 000 000	2019
29	Więzień 77	Iron Films	1 622 851 (zachęty) 2 500 000 - dotacja	2019
30	Wesele 2	Metrage Studio Sp. z o.o.	6 147 912	2019
31	Ochotnik	MadAnts Sp. Z o. o.	6 000 000	2019
32	Wielki szef	Kijora Film Sp. Z o. o.	500 000	2019
33	Paszporty	Film Open Group Sp. z o.o.	60 000	2020
34	Polin	FDR Studio s.c.	400 000	2020
35	Powroty. Dwie ojczyzny Racheli Roth	Syrena Film Sp. z o.o.	65 700	2020
36	Fiolet przekosmatych sasanek	Vertigo Rafael Lewandowski	258 127	2020
37	Zakopiańscy dżentelmeni	Koi Studio Sp z o.o.	2 500 000	2020
38	Ordnungspolizei. Z dziejów pewnego batalionu	Autor scenariusza: Włodzimierz Szpak	20 000	2020
39	Dziki, Dziki Wschód	Syrena Film Sp. z o.o. (rozwój projektu)	160 000	2020
40	The Zone of Interest	Extreme Emotions Bis sp. z o.o.	2 000 000	2020

W sumie 47 284 030,39 zł

דאר בנדג האלו מהרר שמואל האד
כמדרר אכרם עכריל ואשתו
מרת גיטל בת הרר יעקב שלום דל
שויתי " שנה תהלה לא לפק לנגדי תמיד

No entry

Załącznik 4. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez **Instytut Książki**.

Rok	Autor	Tytuł	Tłumacz	Język	Kraj	Wydawca	Kwota dofinansowania w zł	Kwota dofinansowania w euro
1	Bruno Schulz	Listy	Miriam Borenstein	hebrajski	Izrael	The Hebrew University Magnes Press		3 645
2	Vincenz Stanislaw	Tematy żydowskie	Marta Stankiewicz	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing House	13 536	
3	Grynberg Mikołaj	Rejwach	Halpern Ilay	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing House		1 815
4	Bikont Anna	Sendlerowa. W ukryciu	Borenstein Miriam	hebrajski	Izrael	Carmel Publishing House		5 657
5	Ginczanka Zuzanna	O Centaurach	Szternfeld Zwika	hebrajski	Izrael	Even Hoshen		1 200
6	Vincenz Stanislaw	Bałaгуły	Halpern Ilay	hebrajski	Izrael	Eyruvin		1 046

W sumie: 13 536 zł + 13 363 euro

Załącznik 5. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez **Bibliotekę Narodową**.

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
1	Udostępnianie publikacji żydowskich i dotyczących tematyki żydowskiej w Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona	W Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona zostały udostępnione publikacje różnych typów żydowskie i dotyczące szeroko rozumianej tematyki żydowskiej. Udostępnianie będzie się odbywać również w latach przyszłych.	Biblioteka Narodowa	2016 – 2021	Publikacje udostępniono w ramach działalności podstawowej Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN.
2	Opublikowanie kolekcji w Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona	W Cyfrowej Bibliotece Narodowej Polona zostały opublikowane kolekcje „Literatura jidysz, Sztetl, Afisze Żydów radomskich wydane w II Rzeczypospolitej”, „Życie codzienne Żydów Łukowa na afiszach wydanych w II RP i Życie codzienne Żydów lubelskich. Afisze lat 20. XX wieku” zawierające wybór publikacji różnych typów (książki, fotografie, druki ulotne, mapy) prezentujące kulturę żydowską sprzed wybuchu II wojny światowej.	Biblioteka Narodowa	2017, 2020	Kolekcje zostały stworzone w ramach działalności podstawowej Zakładu Zbiorów Cyfrowych BN, a w 2020 roku w ramach Priorytetu 4 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.
3	Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej	W ramach projektu Biblioteka Narodowa zdigitalizowała i udostępniła w Polsce ponad 8000 żydowskich publikacji różnych typów ze swoich zbiorów.	Biblioteka Narodowa	2017 – 2020	Publikacje zdigitalizowano i udostępniono w ramach projektu Patrimonium – digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej.
4	Przekazanie książek z gmin żydowskich z terenu Polski	W dniu 15 maja 2017 roku w Bibliotece Narodowej odbyło się spotkanie, w trakcie którego przedstawiciele Zentral- und Landesbibliothek w Berlinie oraz przedstawiciel Centrum Judaicum z Berlina przekazali na ręce Moniki Krawczyk, Dyrektora Generalnej Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Warszawie 33 książki z gmin żydowskich z terenu Polski, zrabowane w trakcie II wojny światowej.	Biblioteka Narodowa / Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w Warszawie, Zentral- und Landesbibliothek w Berlinie, Centrum Judaicum z Berlina	2017	Spotkanie odbyło się w ramach działalności podstawowej BN.

Lp.	Nazwa projektu	Description	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
5	Wydanie publikacji „Żydowskie druki ulotne w Warszawie 1918-1939. Katalog”	Kolejna publikacja z cyklu „Żydowskie druki ulotne.” Publikacja prezentuje judaika znajdujące się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej.	Biblioteka Narodowa	2018	44 000 zł
6	Wydanie 18. tomu „Bibliografii Polskiej 1901-1939”	„Bibliografia Polska 1901-1939” ukazuje się od 1986 roku. Każdy tom publikacji zawiera również opisy bibliograficzne publikacji hebrajskich i żydowskich.	Biblioteka Narodowa	2018	Publikacja została opracowana w ramach podstawowej działalności Zakładu Bibliografii Polskiej 1901-1939 BN
7	Wydanie publikacji „Katalog druków ulotnych z lat 1914–1918 w zbiorach Biblioteki Narodowej”	Katalog zawiera 2588 opisów stanowiących bogatą i ciekawą kolekcję odezów, obwieszczeń, rozkazów, afiszy, zaproszeń, ulotek i jednodniówek z lat 1914-1918, znajdujących się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej w Warszawie. Publikacja zawiera również opisy bibliograficzne żydowskich druków ulotnych.	Biblioteka Narodowa	2018	Ze względu na charakter publikacji BN nie jest w stanie określić poniesionych kosztów.
8	Wydanie publikacji „Żydowskie druki ulotne w Siedlcach, Chełmie i Białej Podlaskiej 1919–1931. Katalog”	Kolejna publikacja z cyklu „Żydowskie druki ulotne.” Publikacja prezentować będzie judaika znajdujące się w zbiorach Zakładu Dokumentów Życia Społecznego Biblioteki Narodowej.	Biblioteka Narodowa	2020	46 000 zł
9	Wydanie publikacji „Korespondencja zawodowa księgarni Polskiej Bernarda Połonieckiego we Lwowie (1889–1915)”	Publikacja jest krytyczną edycją korespondencji zawodowej Księgarni Polskiej z lat 1889–1914 prowadzonej przez Bernarda Połonieckiego pochodzącego z żydowskiej rodziny Pordesów. Prezentacja poszczególnych listów daje bezpośredni wgląd w relację wydawca–autor i pozwala poznać wiele szczegółów ówczesnej pracy wydawniczej. Listy dotyczą w większości znanych i ważnych pisarzy okresu Młodej Polski lub ogólnie wczesnego XX wieku (np. S. Brzozowski, L. Staff, W. Orkan, K. Irzykowski, W. Gąsiorowski i wielu innych), których Bernard Połoniecki był nakładcą.	Biblioteka Narodowa	2020	18 000 zł
10	Patrimonium – zabytki piśmiennictwa	Projekt jest kontynuacją digitalizacji zbiorów specjalnych – w tym najważniejszych zabytków Narodowego Zasobu Bibliotecznego – Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej i udostępnienia ich za pośrednictwem biblioteki cyfrowej Polona. W ramach projektu są digitalizowane i udostępnianie również żydowskie publikacje różnych typów.	Biblioteka Narodowa	2020 – 2022	Publikacje zdigitalizowano i udostępniono w ramach projektu Patrimonium – zabytki piśmiennictwa
11	Udział w spotkaniu z serii „Reading Rooms”	Spotkania online z serii „Reading Rooms” prowadzi Biblioteka Narodowa Izraela. W ich ramach organizuje m.in. wykłady i spotkania z pisarzami oraz spotkania z dyrektorami bibliotek narodowych z całego świata, podczas których omawiane są wyzwania stojące przez bibliotekami w XXI wieku. W dniu 6 maja 2021 roku odbędzie się spotkanie z dyrektorem Biblioteki Narodowej dr. Tomaszem Makowskim. Spotkanie moderować będzie Barbara Kirshenblat – Gimblett.	Biblioteka Narodowa	2021	Spotkanie odbędzie się w ramach działalności podstawowej BN.

Meeting of the Board of Directors, 1910

Members of the Board of Directors

The Board of Directors of the Board of Directors, 1910. The Board of Directors of the Board of Directors, 1910. The Board of Directors of the Board of Directors, 1910.

Members of the Board of Directors

The Board of Directors of the Board of Directors, 1910. The Board of Directors of the Board of Directors, 1910. The Board of Directors of the Board of Directors, 1910.

The Board of Directors of the Board of Directors, 1910. The Board of Directors of the Board of Directors, 1910. The Board of Directors of the Board of Directors, 1910.

The Board of Directors of the Board of Directors, 1910. The Board of Directors of the Board of Directors, 1910. The Board of Directors of the Board of Directors, 1910.

Załącznik 6. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez **Państwowy Instytut Wydawniczy (PIW).**

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe w zł
1	Wydanie publikacji Rafała Węgrzyniaka „Procesy doktora Wejcherta”	Monografia życia i twórczości znakomitego przedwojennego reżysera żydowskiego pochodzenia Michała Weichert (1890-1967).	2017	19 253
2	Wydanie publikacji Elżbiety Isakiewicz „Piekło ocalonych”	Wyjątkowy – bo potwierdzony świadectwem intymnych wyznań – obraz relacji polsko-żydowskich w okresie II wojny światowej.	2019	18 842
3	Wydanie publikacji Zofii Borzemińskiej „Non Tolerandis...? Meandry obecności Żydów w Warszawie u schyłku I Rzeczypospolitej”	Rozprawa dr Zofii Borzemińskiej znacząco posuwa naprzód wiedzę o Warszawie epoki Oświecenia i zamieszkującej ją wówczas ludności wyznania mojżeszowego.	2019	19 909
4	Wydanie publikacji Teresy Prekerowej „Konspiracyjna Rada Pomocy Żydom w Warszawie 1942-1945”	Uzupełnione i poprawione wznowienie pracy Teresy Prekerowej to jak dotąd najlepsze opracowanie zorganizowanej pomocy podziemnego Państwa Polskiego Żydom.	2019	33 997

W sumie: 92 001 zł

Załącznik 7. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez **Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych (NDAP).**

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
1	Odnowienie synagogi żydowskiej w Piotrkowie Trybunalskim	Budynki Wielkiej i Małej Synagogi zostały wyznaczone jako tymczasowa siedziba archiwum państwowego. Obiekty wymagały dostosowania do potrzeb archiwum, w związku z czym podjęto działania związane z zabezpieczeniem obiektu i dostosowaniem do nowych zadań.	Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim	2019 – 2020	129 777 zł w 2019 r. Planowane wydatki na 2020 r. – 160 000 zł
2	Wersja anglojęzyczna publikacji “Encyclopedia of the Ghetto. The Unfinished Project of the Łódź Ghetto Archivists”	Projekt wydawniczy realizowany w oparciu o materiały źródłowe przechowywane w Archiwum Państwowym w Łodzi, mający na celu popularyzację wiedzy o historii i kulturze Żydów łódzkich.	Archiwum Państwowe w Łodzi (projekt finansowany przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych)	2016	50 000 zł
3	Wystawa archiwalna „Pocztą w getcie łódzkim”	Wspólna wystawa prezentująca unikalne dokumenty zachowane z getta łódzkiego, obrazujące formy komunikowania się społeczności żydowskiej, przygotowana w łódzkim ratuszu	Archiwum Państwowe w Łodzi we współpracy z Spungen Family Foundation z USA	2019	Wydatki pokrył współorganizator wystawy
4	Międzynarodowy Kongres Żydowskich Organizacji Genealogicznych w Warszawie	38. Międzynarodowy Kongres Żydowskich Organizacji Genealogicznych zorganizowany po raz pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej zgromadził ponad 1000 osób z 20 państw. Jego celem była wymiana informacji, w tym poznanie źródeł archiwalnych i możliwości ich wykorzystania do pracy genealogów żydowskich. W obradach jako referent wziął udział Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych oraz przedstawiciele archiwów z Łodzi, Rzeszowa i Narodowego Archiwum Cyfrowego, którzy prezentowali przechowywane w ich instytucjach materiały do historii Żydów oraz prace w zakresie ich digitalizacji i udostępnienia online.	International Association of Jewish Genealogical Societies	2018	Koszty udziału referentów pokryli organizatorzy wydarzenia

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe
5	Międzynarodowa konferencja naukowa „Pomoc Żydom w czasie II wojny światowej w świetle polskich i ukraińskich źródeł archiwalnych”	Wydarzenie obejmujące konferencję z udziałem 20 referentów z ośrodków naukowych w Polsce i na Ukrainie, połączone z wystawą archiwalną prezentującą źródła do tematyki konferencji oraz z programem kulturalnym pod hasłem „Śladami Żydów przemyskich”, mającym na celu zapoznanie uczestników wydarzenia z obiektami stanowiącymi dziedzictwo Żydów przemyskich oraz zapoznanie z historią tej społeczności od średniowiecza do czasów współczesnych.	Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych we współpracy z Archiwum Państwowym w Przemyślu	2018	20 000 zł
6	Przemysł Identification Project (Przemysl ID Project)	<p>Projekt realizowany przez członków Gesher Galicia – organizacji non-profit, zajmującej się poszukiwaniami genealogicznymi dotyczącymi ludności żydowskiej na terenie Galicji.</p> <p>Projekt zakłada identyfikację 577 indeksów osobowych do ksiąg metrykalnych (urodzeń, małżeństw, zgonów), tj. określenie miejscowości, których dotyczą poszczególne indeksy. Są one zgromadzone w zbiorze 154 Izraelickie Gminy Wyznaniowe i okręgi metrykalne – zbiór szczątków zespołów, w serii Indeksy i skorowidze z różnych miejscowości, znajdującym się w zasobie Archiwum Państwowego w Przemyślu.</p> <p>Identyfikacja indeksów prowadzona jest przez członków Gesher Galicia oraz wolontariuszy. Koordynator projektu w Polsce w kolejnych transzach przesyła je do Archiwum Państwowego w Przemyślu. Do końca 2020 r. przekazano 8 transz zawierających 336 identyfikacji indeksów. W roku 2021 przekazano 3 transze zawierające 121 identyfikacji indeksów. Link do strony internetowej z opisem projektu: https://www.geshergalicia.org/projects/przemysl-id/</p>	Archiwum Państwowe w Przemyślu we współpracy z Gesher Galicia za zgodą naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych.	2019 – 2021	Bez kosztów ze strony polskiej
7	Digitalizacja kartoteki Cmentarza Żydowskiego w Łodzi	Ponad 65 tys. kart pochówkowych cmentarza żydowskiego w Łodzi zostanie skopiowanych cyfrowo i udostępnionych w internecie m.in. w serwisie Szukaj w Archiwach. Karty pochodzą z okresu od końca XIX w. do połowy XX w. Znajdujące się na nich dane umożliwiają poznanie m.in. daty śmierci, lokalizacji pochówku czy ostatniego miejsca zamieszkania osób pochowanych na nekropolii przy ul. Brackiej. Zbiór stanowiący własność Gminy Żydowskiej w Łodzi przekazany został już w depozyt do łódzkiego Archiwum Państwowego, gdzie zostanie zdigitalizowany. Wcześniej karty poddano zabiegowi fumigacji, wykonanemu przez Bibliotekę Uniwersytetu Łódzkiego.	Archiwum Państwowe w Łodzi we współpracy z Gminą Żydowską w Łodzi i Fundacją Dziedzictwa Kulturowego	2021	Koszty osobowe pracy archiwistów z AP Łódź (ok. 70 tys. zł).

Załącznik 8. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Narodowe Centrum Kultury (NCK).

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe w zł
1	XIV Spotkania z Kulturą Żydowską w Busku Zdroju	W ramach projektu zorganizowano koncerty, pokazy oraz wykłady, tematycznie odnoszące się do kultury żydowskiej oraz nawiązujące do współżycia społeczności polskiej i żydowskiej.	NCK we współpracy z Towarzystwem Miłośników Buska-Zdroju	2016	30 000
2	Łódź – Miasto Wielokulturowe	Projekt edukacyjny dotyczący historii Łodzi i jej wielokulturowego wymiaru, z uwzględnieniem wpływu i znaczenia kultury żydowskiej.	NCK we współpracy z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	2015 – 2016	3 488
3	Łódź – Miasto z Duszą	Projekt popularyzujący i reklamujący dorobek kulturalny miasta Łódź w Madrycie. Podczas wydarzenia został zorganizowany wykład wraz z emisją filmu dokumentalnego nt. Łodzi żydowskiej i wpływie Żydów na kulturę i gospodarkę.	NCK we współpracy z Fundacją Art-eriae	2016	30 000
4	Festiwal Filmowy Żydowskie Motywy	Międzynarodowe wydarzenie poświęcone narodowi żydowskiemu, jego tradycji, tożsamości narodowej i kulturowej oraz historii, zarówno współczesnej jak i tej rozwijanej na przestrzeni dziejów. Celem Festiwalu jest upowszechnianie - poprzez dzieła filmowe - świadomości istnienia wielowiekowej kultury żydowskiej. Pokazy filmów odbywały się w kinie Muranów w Warszawie.	NCK we współpracy ze Stowarzyszeniem Żydowskie Motywy	2017	132 448
5	XV Spotkania Z Kulturą Żydowską W Busku Zdroju	W ramach projektu zorganizowano koncerty, pokazy oraz wykłady, tematycznie odnoszące się do kultury żydowskiej oraz nawiązujące do współżycia społeczności polskiej i żydowskiej.	NCK we współpracy z Towarzystwem Miłośników Buska-Zdroju	2017	35 000
6	Obchody Święta Purim	W ramach wydarzenia zorganizowany został koncert artystyczny muzyki filmowej inspirowanej kulturą żydowską.	NCK we współpracy z Fundacją Uniwersitatis Varsoviensis	2017	80 000
7	Opowieści Szewacha Weissa	Koprodukcja filmu dokumentalnego przedstawiającego biografię Szewacha Weissa, polityka, pisarza i publicysty. Głównym przesłaniem projektu jest próba odpowiedzi na pytanie jaki wpływ na kształt państwa żydowskiego miały doświadczenia i emocje wyniesione z Polski przez wybitne jednostki, które te procesy historyczne ukształtowały.	NCK we współpracy z Filmstudio sp. z o.o.	2017	205 402
8	Marsz Żywych	Projekt edukacyjno-społeczny, którego celem było upamiętnienie wydarzeń związanych z zagładą Żydów. W ramach wydarzenia zorganizowano warsztaty muzyczne, kulturalne, historyczne, edukacyjne, w tym m.in. koncert chasydzkiego chóru z Izraela, oglądali wystawę poświęconą żydowskiemu życiu i tradycjom.	NCK we współpracy z Fundacją Chai Chabad Lubawitch Polska	2017	70 000
9	Festiwal Psalmów Dawidowych	Celem Festiwalu Psalmów Dawidowych jest poszerzenie płaszczyzny dialogu pomiędzy narodami polskim i żydowskim. Projekt obejmuje wydarzenia kulturalne odnoszące się tak do kultury polskiej jak i żydowskiej. Co roku do udziału w Festiwalu zapraszani są wybitni artyści – muzycy żydowscy.	NCK we współpracy z Fundacją SOAR	2017	180 000

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe w zł
11	Chanuka 2017	Obchody święta Chanuki. W ramach projektu zorganizowany został koncert muzyki żydowskiej, a także warsztaty i kulinarne przysmaki dla uczestników projektu.	NCK we współpracy z Fundacją Chai	2017	20 000
12	I Festiwal Muzyki Mniejszości Narodowych	Festiwal, podczas którego prezentowana była twórczość zespołów muzycznych, które odtwarzają, interpretują oraz aranżują na nowo stare tradycje, regionalne i narodowościowe, w tym tradycje żydowskie.	NCK we współpracy z Fundacją Przyjaźni Polsko-Izraelskiej	2018	275 893
13	II Festiwal Muzyki Mniejszości Narodowych	Festiwal, podczas którego prezentowana była twórczość zespołów muzycznych, które odtwarzają, interpretują oraz aranżują na nowo stare tradycje, regionalne i narodowościowe, w tym tradycje żydowskie.	NCK we współpracy z Fundacją Edukacji Kulturalnej Miło Art, Stowarzyszeniem Inicjatyw Twórczych Trzecia Fala oraz Bemowskim Centrum Kultury w Warszawie	2018	81 000
14	Białystok Pamięta	Cykl wydarzeń kulturalnych zorganizowanych w ramach 75. rocznicy powstania w białostockim getcie, mających na celu przypomnienie tragicznych wydarzeń z historii Białegostoku i oddanie hołdu ofiarom Zagłady oraz przywrócenie ich społecznej pamięci. W realizację projektu zaangażowały się m.in. Centrum Edukacji Obywatelskiej Polska-Izrael oraz Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	NCK we współpracy z Białostockim Ośrodkiem Kultury	2018	33 990
15	Koncert Chanukowy 2018	Obchody święta Chanuki. W ramach projektu zorganizowany został koncert muzyki żydowskiej, a także warsztaty kulinarne dla uczestników projektu.	NCK we współpracy z Fundacją Chai	2018	32 520
16	Marsz Żywych	Projekt edukacyjno-społeczny, którego celem było upamiętnienie wydarzeń związanych z zagładą Żydów. W ramach wydarzenia zorganizowano warsztaty muzyczne, kulturalne, historyczne, edukacyjne. Uczestnicy wysłuchali m.in. koncertu muzyki żydowskiej.	NCK we współpracy z Fundacją Chai Chabad Lubawitch Polska	2018	100 000
17	Festiwal Psalmów Dawidowych	Celem Festiwalu Psalmów Dawidowych jest poszerzenie płaszczyzny dialogu pomiędzy narodami polskim i żydowskim. Projekt obejmuje wydarzenia kulturalne odnoszące się tak do kultury polskiej jak i żydowskiej. Co roku do udziału w Festiwalu zapraszani są wybitni artyści – muzycy żydowscy.	NCK we współpracy z Fundacją SOAR	2018	349 082
18	Koncert inauguracyjny Obchody Rocznicy Marca '68	W Sali Koncertowej Filharmonii Narodowej odbył się koncert symfoniczny poświęcony 50. Rocznicy Wydarzeń Marca '68. Na scenie wystąpili Orkiestra Filharmonii Narodowej pod dyrekcją Jacka Kasprzyka oraz skrzypceko Nikolaj Znaidera.	NCK	2018	52 369
19	Festiwal Psalmów Dawidowych	Celem Festiwalu Psalmów Dawidowych jest poszerzenie płaszczyzny dialogu pomiędzy narodami polskim i żydowskim. Projekt obejmuje wydarzenia kulturalne odnoszące się tak do kultury polskiej jak i żydowskiej. Co roku do udziału w Festiwalu zapraszani są wybitni artyści – muzycy żydowscy.	NCK we współpracy z Fundacją SOAR	2019	190 991
20	Koncert Chanukowy 2019	Obchody święta Chanuki. W ramach projektu zorganizowany został koncert muzyki żydowskiej, a także warsztaty i kulinarne przysmaki dla uczestników projektu.	NCK we współpracy z Fundacją Chai	2019	30 000

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady finansowe w zł
21	Wystawa „Album rodzinny. Zdjęcia, które Żydzi zabrali ze sobą..”	Wystawa realizowana w Galerii NCK. Kordegarda w 50. rocznice wydarzeń marcowych (zdjęcia „marcowych” żydowskich emigrantów).	NCK we współpracy z TSKŻ	2018	34 851
22	IV edycja Festiwalu „Psalmy Dawidowe Honorując Sprawiedliwych”	koncert na Stadionie Sportowym w Kolbuszowej z udziałem zespołów.	NCK we współpracy z Fundacją im. Rodziny Ulmów SOAR	2019	185 719
23	Wystawa „Pamięć”	Wystawa realizowana w Galerii NCK Kordegarda z ok. 75 rocznicy wyzwolenia obozu Auschwitz Birkenau (zdjęcia Marii Chrzęszczowej, Mikołaja Grynberga, oraz makieta projektu Oskara Hansena upamiętniająca obóz Zagłady).	NCK we współpracy Fundacja Archeologii Fotografii, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie	2020	27 951
24	Podcast Audycje Kulturalne / Narodowe Centrum Kultury	Audiooprowadzanie po Willi pod Zwariowaną Gwiazdą, czyli po Willi Żabińskich na terenie warszawskiego ogrodu zoologicznego, którzy w czasie II wojny światowej ukrywali Żydów: https://audycjekulturalne.pl/willa-pod-zwariowana-gwiazda/ .	NCK	2020	300
25	Podcast Audycje Kulturalne / Narodowe Centrum Kultury	Audiooprowadzanie po Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas drugiej wojny światowej imienia rodziny Ulmów w Markowej: https://audycjekulturalne.pl/audiooprowadzanie-muzeum-markowa/ .	NCK	2020	300
26	Kultura w sieci/ Po śladach pamięci. Kultura i dziedzictwo polskich Żydów.	W ramach projektu Żydowskie Muzeum Galicja przygotowało kompleksowy program poświęcony kulturze i historii polskich Żydów.	Fundacja Galicja Jewish Heritage Institute	2020	20 000
27	Kultura w sieci/Dni Muzyki Żydowskiej 2020 ONLINE	Zadanie obejmowało rejestrację audio - wideo i udostępnienie on-line w formie filmów koncertów zaplanowanych w ramach Dni Muzyki Żydowskiej w Szczecinie.	Fundacja SPOT.ON ART.	2020	16 000
28	Kultura w sieci/Historia Jednej Grafiki	Zadanie polegało na popularyzowaniu wiedzy o ciekawym okresie w relacjach polsko-żydowskich, kiedy doszło do zbliżenia obu narodów. Zadanie obejmowało cykl spotkań z grafiką z kolekcji „Żyda Niemalowanego”.	Fundacja Żyd Niemalowany. Muzeum Wieczny Tułacz	2020	24 000
29	Kultura w sieci/Festiwal Psalmów Dawidowych - koncert walczącym z COVID-19.	Zadanie polegało na zorganizowaniu koncertu w ramach Festiwalu Psalmów Dawidowych bez bezpośredniego udziału publiczności z wykorzystaniem transmisji w Internecie. Ideą przewodnią koncertu była niezłomna postawa Rodziny Ulmów z Markowej.	Fundacja im. Rodziny Ulmów "SOAR"	2020	90 000
30	Kultura w sieci/Sieć kultury - e-Muzeum - Zespół Synagogałny we Włodawie	Projekt polegał na stworzeniu kompleksowych zadań, w celu upowszechniania poprzez narzędzia on-line dorobku kultury, wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze osób zainteresowanych historią i kulturą regionu w oparciu o bardzo ważne dla kultury narodowej miejsce, jakim jest siedziba Muzeum, tj. unikalnym i jedynym w Polsce oraz w Europie - Zespole Synagogałnym.	Museum - Synagogue Complex in Włodawa	2020	90 000

W sumie: 2 521 467 zł

Załącznik 9. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane przez Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego (Instytut Pileckiego)

Lp.	Nazwa projektu	Opis	Rok realizacji
1	Warsztaty edukacyjne „Zawołani po imieniu”	Polska pomoc Żydom w okresie okupacji to tysiące niezwykłych opowieści o solidarności i męstwie oraz zwykłym człowieczeństwie. Podczas warsztatów „Zawołani po imieniu” uczniowie odkrywają historie Polaków, którzy gotowi byli ryzykować życie swoje i swoich bliskich, by ratować żydowskich sąsiadów. Uczestnicy zajęć poznają skalę represji niemieckich wymierzonych w ludność żydowską na terenach okupowanej Polski. Osią zajęć jest dyskusja na temat form instytucjonalnej i spontanicznej pomocy udzielanej przez Polaków ukrywającym się Żydom: dostarczania żywności, organizowania schronienia, pozyskiwania fałszywych dokumentów tożsamości czy zmiany wyglądu.	2019 – 2021
2	Warsztaty edukacyjne „Pamięć o Holokaucie”	Głównym celem warsztatów jest przybliżenie historii ofiar Holokaustu oraz ukazanie mechanizmów, które stały za jego przygotowaniem i przeprowadzeniem. Podczas zajęć przedstawiane są losy ludności żydowskiej podczas II wojny światowej oraz rola, jaką odegrał Witold Pilecki i jego raport z Auschwitz w ujawnieniu zbrodni Holokaustu. Uczestnicy warsztatów poznają źródła ideologii nazistowskiej w Niemczech, a także omawiają teksty i dokumenty opisujące życie ludności żydowskiej w gettach, rzeczywistość obozową i próby podejmowania oporu za drutami fabryk śmierci.	2019
3	Warsztaty edukacyjne „Przepustka do życia”	Uczestnicy warsztatów mają okazję poznać historię grupy Ładosia, zwanej też berneńską, składającej się z polskich dyplomatów w Szwajcarii. W czasie II wojny światowej jej członkowie ratowali europejskich (głównie polskich) Żydów, wystawiając im fałszywe paszporty krajów latynoamerykańskich. Dokumenty te istotnie zwiększały szanse na przeżycie w okupowanych przez Niemców krajach. Polscy dyplomaci na czele z Aleksandrem Ładosiem, chargé d'affaires Poselstwa RP w Bernie, ocalili setki osób skazanych przez Niemców na śmierć ze względu na pochodzenie.	2019 – 2021
4	Materiały edukacyjne „Eksterminacja i opór”	Zestaw ćwiczeń i materiałów źródłowych do e-nauki poświęcony polityce niemieckiej wobec ludności żydowskiej w trakcie II wojny światowej, a także powstaniu w getcie warszawskim. Pakiet edukacyjny przygotowany z okazji 77. rocznicy powstania w getcie warszawskim przybliży uczniom założenia i etapy niemieckiej polityki ludobójczej wobec ludności żydowskiej, dramatyczną sytuację panującą w getcie warszawskim, a także heroiczną walkę powstańców w 1943 roku. Przygotowany przez Instytut Pileckiego zestaw ćwiczeń składa się z tekstów źródłowych, infografik, a także zadań dla uczniów.	2020
5	Auschwitz and the Challenges of Historical and Civic Education	25 stycznia 2021 w berlińskim oddziale Instytutu odbyła się międzynarodowa konferencja dotycząca edukacji o Holokaucie.	2021
6	Wystawa „Paszporty Życia”	Wystawa prezentująca działalność Grupy Ładosia, który jako szef polskiego poselstwa w Bernie w czasie drugiej wojny światowej stworzył wraz ze współpracownikami oraz przedstawicielami instytucji żydowskich (RELICO, Agudat Israel) grupę, której celem było pozyskiwanie fałszywych paszportów krajów latynoamerykańskich (Paragwaju, Peru, Hondurasu, Haiti), a następnie przekazywanie ich Żydom na terenach okupowanych. Posiadacze takich paszportów większe szansę na przeżycie wojny. Szacuje się, że akcja paszportowa objęła nawet 12.000 osób. Wystawa prezentowana była pierwotnie w Bernie w 2018 roku, następnie w Polsce - dwukrotnie w Belwedrze oraz w Muzeum Ulmów w ramach Nocy Muzeów 2019, a od grudnia w Centrum Begin w Jerozolimie, skąd jestdalej prezentowana na terenie Izraela. W 2020 roku prezentowana była również w wielu miejscach w Czechach oraz w Słowenii. W 2021 roku planowana jest ekspozycja m.in. w Polsce, Niemczech, Austrii, Łotwie i Litwie.	2018 – 2021
7	Website "Passports for Life" Strona internetowa Paszporty Życia	Strona internetowa poświęcona działalności grupy Ładosia (jak opisanej powyżej), w tym szczególnie Liście Ładosia, czyli wykazowi osób, które objęte zostały akcją paszportową (paszportyzycia.pl).	2019 – 2021
8	Wystawa „Lemkin – Świadek Wieku Ludobójstwa”	Wystawa poświęcona Rafałowi Lemkinowi, polskiemu prawnikowi żydowskiego pochodzenia, który sformułował pojęcie „ludobójstwo”, a następnie doprowadził w 1948 roku do uchwalenia przez ONZ Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa. Wystawa prezentująca dorobek wybitnego prawnika była prezentowana w Warszawie oraz w Nowym Jorku (w siedzibie ONZ), planowane są dalsze miejsca ekspozycji w Stanach Zjednoczonych oraz w Polsce, Niemczech i innych krajach europejskich. Na stronie Instytutu dostępna jest również wersja wirtualna wystawy.	2018 – 2021
9	Wystawa – „Ochotnik. Witold Pilecki i jego misja w Auschwitz”	Stała wystawa w berlińskim oddziale Instytutu poświęcona misji Witolda Pileckiego w Auschwitz, ze szczególnym uwzględnieniem raportów, które Rotmistrz wysyłał z obozu i w których informował Aliantów o niemieckich planach eksterminacji więźniów Auschwitz.	od 2019

PASSEPORT

*Passports issued
to different families*

No.	Name of project/action	Description	Year of implementation
10	Lemkin 2018-2023	Instytut prowadzi pięcioletni projekt poświęcony postaci i dorobkowi Rafała Lemkina – co roku odbywa się międzynarodowa konferencja dotycząca nie tylko Lemkina, ale także szerszej tematyce prawa międzynarodowego, totalitaryzmu i ludobójstwa. Ponadto odbywają się na ten temat liczne seminaria i spotkania, prowadzone są kwerendy i badania. Instytut organizuje liczne spotkania dotyczące działalności polskich dyplomatów w czasie wojny na rzecz ratowania Żydów w okupowanej Europie – 22 marca 2021 odbędzie się debata „Duty and Compassion. Polish Diplomacy Working against the Holocaust”, 8 marca w berlińskim oddziale Instytutu odbędzie się debata o działalności Grupy Ładosia. W październiku 2021 zaplanowana jest międzynarodowa konferencja poświęcona działalności polskich dyplomatów na rzecz ratowania Żydów - postaci takich jak Aleksander Ładoś, Konstanty Rokicki, Stefan Ryniewicz, Juliusz Kuhl, Wojciech Rychlewicz, Tadeusz Romer, Feliks Chiczewski i inni.	od 2018
11	Konferencje i seminaria	Instytut organizuje liczne spotkania dotyczące działalności polskich dyplomatów w czasie wojny na rzecz ratowania Żydów w okupowanej Europie – 22 marca 2021 odbędzie się debata „Duty and Compassion. Polish Diplomacy Working against the Holocaust”, 8 marca w berlińskim oddziale Instytutu odbędzie się debata o działalności Grupy Ładosia. W październiku 2021 zaplanowana jest międzynarodowa konferencja poświęcona działalności polskich dyplomatów na rzecz ratowania Żydów - postaci takich jak Aleksander Ładoś, Konstanty Rokicki, Stefan Ryniewicz, Juliusz Kuhl, Wojciech Rychlewicz, Tadeusz Romer, Feliks Chiczewski i inni.	2021
12	„Zawołani po imieniu”	Projekt „Zawołani po imieniu” poświęcony jest osobom narodowości polskiej zamordowanym za niesienie pomocy Żydom w czasie okupacji niemieckiej. Pamięć o tych, którzy wykazali się heroizmem w obliczu niemieckiego terroru, jest pielęgnowana we wspomnieniach rodzin, często jednak ich historie nie są znane ogółowi społeczeństwa. Projekt, zainicjowany przez Wiceminister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu prof. Magdalenę Gawin, a realizowany przez Instytut Pileckiego, wynika z potrzeby zaznaczenia w przestrzeni publicznej miejsc związanych z pomordowanymi. Instytut Pileckiego chce w ten symboliczny sposób wprowadzić lokalne doświadczenia do powszechnej świadomości historycznej. W ramach projektu prowadzone były kwerendy archiwalne w Polsce (IPN, ŻIH, AAN) a także w Izraelu (Yad Vashem) dotyczące następujących osób: Zofii Krasuskiej, Feliksa Bogusława Krasuskiego, Franciszki i Józefa Sowy, Franciszka Augustyniaka, Zygmunta Drgasa, Franciszka Kieryłaka, Ewy Kotowskiej, Józefa Kotowskiego, Stanisława Kotowskiego, Mariana Nowickiego, Stanisława Piwko, Jana Siwińskiego, Zygmunta Uziębło, Aleksandra Wiktorzaka, Karoliny Juszczykowskiej, Marianny Banaszek, Władysława Banaszka, Stanisławy Banaszek, Katarzyny Grochowicz, Romana Kusiaka, Franciszka Kusiaka, Katarzyny Rybak i Jana Zaręby. Dotychczas odbyło się 15 upamiętnień, w 2021 planowane są kolejne. Prowadzone są również działania promocyjne projektu, a w warszawskim domu Bez Kantów przy ul. Krakowskie Przedmieście 11 prezentowana jest wystawa podsumowująca dotychczasowe działania w ramach projektu oraz przybliżająca historie rodzin Zawołanych po Imieniu. W 2022 wystawa będzie prezentowana w Berlinie.	2019-2021
13	Jack Fairweather „The Volunteer”	Książka Jacka Fairweathera to najnowsze spojrzenie na historię Witolda Pileckiego ze szczególnym uwzględnieniem jego działalności w obozie Auschwitz. Książka zyskała międzynarodowe uznanie, którego najnowszym wyrazem jest nominacja do prestiżowej nagrody Costa w kategorii biografii. Instytut był zaangażowany w międzynarodową premierę książki w Stanach Zjednoczonych oraz Wielkiej Brytanii. W 2020 odbyła się premiera polskiego wydania książki (Instytut jest współwydawcą), któremu towarzyszyła wizyta Jacka Fairweathera w Polsce. W 2021 planowane są kolejne działania związane z książką, w tym The Pilecki Project - projekt edukacyjny skierowany do młodzieży w Kanadzie i USA.	2019 – 2021
14	Przegląd filmowy „Trzy Pokolenia Pamięci” (2019)	Przegląd filmowy w 74. Rocznicę wyzwolenia Auschwitz. Artystyczny i dokumentalny zapis historii trzech pokoleń, które żyją w cieniu Holokaustu. Anihilacja całych grup i narodów oraz Holokaust – jedno z najmroczniejszych wydarzeń XX wieku – stały się centralnym doświadczeniem kilku pokoleń. I to właśnie trzem generacjom: ofiar i świadków Zagłady, a także ich dzieci i wnuków, chcemy oddać głos. Bolesna pamięć, zmaganie z wciąż obecną traumą, próba zrozumienia doświadczenia przodków. Prezentowane filmy to artystyczny i dokumentalny zapis historii trzech pokoleń, które żyją w cieniu Holokaustu.	2019
15	Przegląd filmowy „Pamięć na pokolenia. Pokaz filmów o zagładzie.”	Przegląd filmowy w 75. Rocznicę wyzwolenia obozu Auschwitz. W ramach pokazu zaprezentowane zostały filmy dotyczące warszawskiego getta i obozu w Auschwitz oraz relacje świadków historii. Wydarzeniu towarzyszyła prezentacja projektów Instytutu, które dotyczą działalności państwa polskiego oraz obywateli polskich mających na celu ratowanie osób pochodzenia żydowskiego (Wystawa Ochotnik, Zawołani po Imieniu, Paszporty Życia, Świadkowie Epoki).	2020
16	Koncert „Moim przyjaciółom Żydom”	27 stycznia 2020 w siedzibie berlińskiego oddziału Instytutu Pileckiego odbył się specjalny koncert z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu – wystąpił muzyk Patryk Zakrocki.	2020
17	Przegląd filmowy Świadectwo. Filmy Dokumentalne o Zagładzie	Z okazji 76. rocznicy wyzwolenia Auschwitz i Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu odbył się wirtualny pokaz filmów o Zagładzie. Filmy prezentowane podczas tegorocznego przeglądu oddają głos ocalałym z Zagłady i jej świadkom. Była to również okazja do obejrzenia najnowszej produkcji Instytutu Pileckiego „Świadkowie epoki. Ku Zagładzie”.	2020
18	„Ben Gurion – twórca współczesnego Izraela”	Książka – współwydanie. Projekt realizowany we współpracy z Wydawnictwem Akademickim Dialog.	2018

No.	Name of project/action	Description	Year of implementation
19	„Studia nad Totalitaryzmami i Wiekiem XX – nr 3”	Czasopismo – wydanie.	2019
20	„Non tolerandis – Meandry obecności Żydów w Warszawie u schyłku I Rzeczypospolitej” – 2 tomy	Książka – współwydanie. Projekt realizowany we współpracy z Państwowym Instytutem Wydawniczym.	2019
21	„Lęk przed Holocaustem”	Książka – wydanie.	2019
22	„Nieoficjalny – autobiografia Rafała Lemkina”	Książka – wydanie.	2018
23	„Lista Ładosia”	Książka – wydanie, wersja angielska 2020 rok. Prowadzone dalsze badania nad osobami z Listy Ładosia, dopisywane są nowe nazwiska do Listy i weryfikowane ich losy.	2019
24	„Zapisy terroru tom 5 – Auschwitz-Birkenau. Życie w fabryce śmierci”	Książka – wydanie.	2019
25	„Zapisy terroru tom 6 – Auschwitz-Birkenau. Los kobiet i dzieci”	Książka – wydanie.	2019
26	„Zapisy terroru tom 7 – Auschwitz-Birkenau. Pseudomedyczne eksperymenty”	Książka – wydanie.	2019
27	„Chronicles of terror 5 - Auschwitz-Birkenau. Life in the factory of death”	Książka – wydanie.	2019
28	„Chronicles of terror 6 - Auschwitz-Birkenau. Fate of women and children”	Książka – wydanie.	2019
29	„Chronicles of terror 7 - Auschwitz-Birkenau. Victims of the deadly medicine”	Książka – wydanie.	2020
30	„Belzec, Sobibor, Treblinka: The Operation Reinhard DeathCamps”	Przekład książki na język polski.	2021
31	„Rafał Lemkin. Z bliska”	Publikacja edukacyjna.	2020
32	„Depesze Poselstwa RP w Bernie z 1942 r.”	Książka – wydanie.	2020
33	Portal Zapisy Terroru (www.zapisyterroru.pl)	Portal „Zapisy Terroru” to jeden z największych zbiorów świadectw ludności cywilnej okupowanej Europy. Publikowane są na nim relacje świadków – obywateli polskich, którzy podczas II wojny światowej doświadczyli cierpienia ze strony dwóch totalitaryzmów: niemieckiego i sowieckiego. Stale publikujemy na nim relacje dotyczące losów Żydów w trakcie wojny oraz dziejów Zagłady. Są to np. świadectwa o osobach zabitych za pomoc Żydom (w ramach projektu „Zawołani po imieniu”).	od 2016
34	Portal archiwum Instytutu Pileckiego (www.archiwum.institutpileckiego.pl)	Archiwum Instytutu Pileckiego gromadzi i udostępnia dokumenty w wersji cyfrowej. Zapisane są w nich losy Polski i jej obywateli w XX wieku. Publikujemy na nim materiały dotyczące dziejów Żydów podczas okupacji i Holocaustu oraz wysiłków polskiego rządu w celu ich ratowania przed Zagładą. Są to np. dokumenty po Komisji Narodów Zjednoczonych ds. Zbrodni Wojennych (UNWCC).	od 2019

No.	Name of project/action	Description	Year of implementation
35	"Rafał Lemkin. Z bliska"	<p>Odniesienie państwowe nadawane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, osobom zasłużonych w niesieniu pomocy lub pielęgnowaniu pamięci o osobach narodowości polskiej lub obywatelach polskich innych narodowości będących ofiarami zbrodni sowieckich, nazistowskich zbrodni niemieckich, zbrodni z pobudek nacjonalistycznych lub innych przestępstw stanowiących zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości lub zbrodnie wojenne, w okresie od dnia 8 listopada 1917 r. do dnia 31 lipca 1990 r.</p> <p>W ramach prowadzonych kwerend archiwalnych w Polsce i zagranicą, wytypowano m.in. kandydatury: Tadeusza i Zofii Romerów oraz Aristidesa de Sousa Mendesa do Amarala e Abranchesa, którzy w okresie II wojny światowej udzielali pomocy Żydom. Po pozytywnej decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powyżsi kandydaci zostaną pośmiertnie uhonorowani Medalem Virtus et Frateritas. W 2019 roku za pomoc niesioną Żydom w czasie wojny medalem odznaczeni zostali członkowie Grupy Ładosia, jak również Władysław Konopczyński oraz Władysława i Antoni Nagórkowie.</p>	od 2019
36	Kwerendy archiwalne i pozyskiwanie materiałów archiwalnych do Czytelni Instytutu	<p>Kwerendy archiwalne prowadzone odnośnie osób narodowości żydowskiej do Listy Ładosia oraz innych dyplomatów, którzy prowadzili akcje ratunkowe dla Żydów przed i w czasie II wojny światowej (kwerendy w archiwach w Izraelu odnośnie Feliksa Chiczewskiego, Tadeusza Brzezińskiego czy Wiktor Podoski). Kwerendy prowadzone są także w archiwach polskich do projektów prowadzonych przez OBNT (np. do projektu Żydzi na terenie Generalnego Gubernatorstwa), pozyskiwane są materiały archiwalne z archiwów polskich do projektów dotyczących terroru niemieckiego (m.in. Archiwum Akt Nowych, Archiwum Państwowe w Lublinie, Warszawie, Kielcach, Siedlcach).</p>	od 2020
37	Żydzi na terenie Generalnego Gubernatorstwa (1939-1945)	<p>Celem projektu jest zbadanie losu Żydów obywateli polskich podczas II wojny światowej na terenie czterech dystryktów Generalnego Gubernatorstwa. Podczas realizacji projektu zostaną uwzględnione wszystkie fazy Zagłady: gettoizacja, akcje likwidacyjne gett, ukrywanie się po tzw. aryjskiej stronie, a także pobyt w obozach i eksterminacja. Ukazane zostaną również stosunki polsko-żydowskie w omawianym okresie z uwzględnieniem niemieckich struktur administracyjnych Generalnego Gubernatorstwa.</p>	od 2019
38	Terror niemiecki we wschodnich powiatach dystryktu warszawskiego Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939-1944	<p>Celem projektu jest kompleksowe przedstawienie aparatu przemocy i polityki terroru III Rzeszy w wybranych powiatach dystryktu warszawskiego Generalnego Gubernatorstwa jak również sytuacji miejscowej ludności i podejmowanych przez nią form oporu wobec zbrodniczej działalności niemieckiego okupanta.</p>	od 2019

zawołać po imieniu call by the first name

3

The exhibition is a tribute to the artist's work and his life. It features a collection of his most important paintings, drawings, and sculptures. The exhibition is organized into several sections, each dedicated to a different aspect of his work. The first section is devoted to his early years and his first works. The second section is devoted to his mature works, which are characterized by their bold colors and expressive brushstrokes. The third section is devoted to his late works, which are more contemplative and introspective. The exhibition is a must-see for anyone interested in the artist's work and his life.

Bardzo jestem szczęśliwa z powodu tej uroczystości, ale moje serce krwawi całe życie. Nie da się tego pokonać i nie da się tego opowiedzieć, jak człowiek sam nie przeżyje.

Carole Burkovic, córka Józefa i Stanisława Furkaja

This ceremony has made me happy, but my heart has been bleeding for my whole life. It is not something that can be beaten or something that can be told if a person has not lived it.

Carole Burkovic, daughter of Józef and Stanisław Furkaj

Załącznik 10. Działania z obszaru stosunków polsko-żydowskich realizowane w ramach Programu Wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017-2022

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa projektu	Opis	Rok realizacji	Wysokość dofinansowania w zł
1	Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	W Polsce Króla Maciusia. 100. Rocznica odzyskania niepodległości – etap 1.	Wystawa osnuta wokół książki Janusza Korczaka „Król Maciuś Pierwszy”, która powstała pod wpływem ówczesnych wielkich wydarzeń politycznych - końca wojny, odrodzenia i odbudowy kraju. Korczak napisał ją pragnąc wyjaśnić dzieciom, jakie są mechanizmy sprawowania władzy oraz jak wielki trud i odpowiedzialność wiążą się z rządzeniem państwem. W warstwie historycznej ekspozycji zostały zarysowane problemy i wyzwania odbudowy II RP oraz teoria i praktyka pedagogiczna Janusza Korczaka. Przechodząc ze świata historii do świata fantazji, zwiedzający „wchodzą” do książki „Król Maciuś Pierwszy” i poruszając się w sensorycznej przestrzeni zapoznają się z jej narracją i głównymi problemami. W centrum ekspozycji zbudowano przestrzeń twórczych działań, wypełnioną gramami, zadaniami i zabawami.	2018	250 000
2	Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich – Centrum Kultury Jidysz w Warszawie	Premiera spektaklu „Pułk Lekkokonny Starozakonny”	Spektakl pokazuje historię dążeń niepodległościowych wielu narodowości (grup etnicznych) składających się na społeczeństwo polskie w drugiej połowie XVIII wieku. Celem projektu jest przywrócenie w społecznej pamięci kwestii udziału mniejszości żydowskiej w polskich ruchach niepodległościowych. Projekt obejmie premierę spektaklu oraz co najmniej 4 spektakle popremierowe. Przedstawienie wejdzie na stałe do repertuaru Teatru Żydowskiego i będzie eksploatowane w kolejnych latach.	2019	234 400
3	Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma	Związani historią. Stosunki polsko-żydowskie na ziemiach polskich – etap 1.	Celem projektu jest opracowanie serii wydawniczej, która ma za zadanie przedstawić współżycie dwóch społeczności polskiej i żydowskiej na ziemiach polskich w okresie od I Rzeczypospolitej, poprzez lata zaborów po ostatnie stulecie. Pierwszy etap projektu dotyczy gromadzenia materiałów do 4 tomów monografii zbiorowych: „Małe miasteczka, małe rejony, terytoria”, „Stosunki polsko-żydowskie w organizacjach i środowiskach zawodowych”, „Kultura i polityka”, „Stosunki polsko-żydowskie w organizacjach i środowiskach dziecięcych i młodzieżowych” oraz jednego tomu monografii autorskiej „Żydzi w oczach chrześcijan”.	2018 – 2019	122 800
4	Muzeum Getta Warszawskiego	Armia Krajowa wobec tragedii polskich Żydów	Projekt zakłada nagranie wspomnień świadków historii – żołnierzy AK – na temat ich stosunku do losu ludności żydowskiej w okresie Zagłady. W czasie wywiadów weterani będą pytani o ich osobisty stosunek do losu polskich Żydów w czasie II wojny światowej, jak też o udział w różnych działaniach polskiej konspiracji nastawionych na niesienie Żydom pomocy. Bohaterami wywiadów będą żołnierze AK, Żydzi ocaleni z warszawskiego getta oraz przedstawiciele innych organizacji. Wywiady prowadzone będą przez profesjonalnego moderatora z doświadczeniem wcześniejszej pracy ze świadkami historii. Projekt stanowi początek kilkuletniego cyklu wywiadów ze świadkami historii, ale również z badaczami stosunków polsko-żydowskich.	2018 – 2019	166 920
5	Muzeum Getta Warszawskiego	Interaktywna Mapa Getta Warszawskiego	Interaktywna mapa getta warszawskiego ma za zadanie przybliżyć wiedzę o jednym z najtragiczniejszych wydarzeń w stuletnich dziejach odbudowanej po rozbiorach, niepodległej Rzeczypospolitej. W pierwszym etapie projektu w uzgodnieniu z ekspertami przygotowano wstępny projekt mapy, przeprowadzono kwerendy obejmujące materiały kartograficzne i ikonograficzne.	2018	15 500

W sumie: 789 620 zł

Załącznik 11. Zadania dofinansowane przez MKDNIŚ w 2020 roku w ramach Programów Ministra.

W latach 2016-2019 MKDNIŚ przekazało **prawie 12,5 mln zł** na projekty wspierające kulturę i dziedzictwo żydowskie. W **2021 r.** - w ramach Programów Ministra przyznano dotację dla 29 projektów na łączną kwotę **blisko 3 million zł.**

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa projektu	Program	Wysokość dofinansowania w 2021 r. w zł
1	Stowarzyszenie Festiwal Kultury Żydowskiej	Festiwal Kultury Żydowskiej edycje 2021 - 2023, w tym jubileuszowa 30. edycja w roku 2021	Muzyka 2021	350 000
2	Fundacja Ner Tamid - Wieczne Światło	2. Lubliner Festival - Festiwal Kultury Żydowskiej w Lublinie	Muzyka 2021	240 000
3	Gmina i Miasto Chęciny	Odrestaurowanie, wyposażenie zabytkowego budynku Synagogi oraz utworzenie Centrum Pamięci Kultury Żydowskiej w Chęcinach	Promesa MKiDN 2019	203 941
4	Fundacja na rzecz Wielkich Historii	Wspólnie odkryjmy i opowiedzmy o żydowskiej Falenicy	Edukacja kulturalna 2021	90 000
5	Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN	Zakup pracy Marka Szwarca i kolekcji sześciu prac Wojciecha Weissa związanych z historią i kulturą Żydów polskich	Narodowa kolekcja sztuki współczesnej 2021	125 000
6	Fundacja Shalom	Festiwal Kultury Żydowskiej Warszawa Singera edycje XVIII, XIX, XX	Muzyka 2021	200 000
7	Fundacja Zapomniane	Otwórz historię. Digitalizacja, udostępnienie i upowszechnianie zasobów na temat żydowskich grobów wojennych	Kultura cyfrowa 2021	62 950
8	Fundacja LUX VERITATIS	Zachowali godność w czasie próby. Literackie świadectwo postaw Polaków wobec Żydów w czasie II wojny światowej	Literatura 2020	36 000
9	Wydawnictwo Literackie sp. z o. o.	Wydanie książki „Historia Żydów krakowskich” pod redakcją prof. Michała Galasa i dr Edyty Gawron	Literatura 2021	22 500
10	Wydawnictwo Aromat Słowa	CHIUNE SUGIHARA. Konsul, który ratował Żydów	Literatura 2021	15 200
11	Fundacja Ochrony Dziedzictwa Kultury Żydów	Łódź, Cmentarz Żydowski przy ul. Brackiej 40, nagrobek rodziny Jarocińskich (1900-1910): prace konserwatorskie i restauratorskie	Ochrona zabytków 2021	120 000
12	Gmina Chrześcijańska im. Leona Karcińskiego w Nowym Żmigrodzie	Renowacja mogiły Żydów w Hałbowie - etap trzeci	Groby i cmentarze wojenne w kraju 2021	20 000
13	BIRCH GALERIE. STUDIO GRAFICZNE I PROJEKTOWE LESZEK BARTKIEWICZ	TOŻSAMOŚĆ MIASTA. Malarze żydowscy XIX-XX wieku w kolekcjach łódzkich	Sztuki wizualne 2021	40 000
14	Brama Cukermana	Będzin. Dawny żydowski Dom Modlitwy Cukermana (lata 20/30 XX w.): pełna konserwacja wraz z rekonstrukcją malowideł ściennych	Ochrona zabytków 2021	60 000
15	Gmina Miasto Częstochowa	Remont grobu wojennego ofiar poległych w akcji Ostbahn na cmentarzu żydowskim przy ul. Złotej w Częstochowie	Groby i cmentarze wojenne w kraju 2021	13 500
16	"FUNDACJA QKULTURA"	... i skrzypce zaczęły grać: polsko-ukraińsko-żydowski znak pamięci	Promocja kultury polskiej za granicą	65 000

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa projektu	Program	Wysokość dofinansowania w 2021 r. w zł
17	Fundacja Zapomniane	Upamiętnienie dwóch żydowskich zbiorowych grobów wojennych 1500 ofiar Holocaustu na terenie gminy Szumowo	Groby i cmentarze wojenne w kraju 2021	68 000
18	Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Budowa upamiętnienia grobu masowego z okresu Getta Warszawskiego na cmentarzu żydowskim w Warszawie	Groby i cmentarze wojenne w kraju 2021	150 000
19	Gmina Miejska Lubaczów	Lubaczów, ogrodzenie cmentarza żydowskiego (1 poł. XVIII w.): prace remontowo-konserwatorskie - etap II	Ochrona zabytków 2021	35 000
20	Muzeum Górnos Śląskie w Bytomiu	Kontynuacja prac konserwatorskich oraz digitalizacji kolekcji judaików Muzeum Górnos Śląskiego w Bytomiu	Kultura cyfrowa 2020	94 200
21	Gmina Krzepice	Krzepice, synagoga (XVIII/XIX): remont budowlano-konserwatorski - etap II	Ochrona zabytków 2021	400 000
22	Muzeum w Gliwicach	Synagogi na Górnym Śląsku	Wspieranie działań muzealnych 2021	25 000
23	Gmina Wyznaniowa Żydowska w Gdańsku	Gdańsk, Nowa Synagoga (1927 r.): wymiana stolarki okiennej i drzwiowej oraz roboty towarzyszące	Ochrona zabytków 2021	110 000
24	Fundacja Dziedzictwa Kulturowego	Upamiętnienie twórców Archiwum Ringelbluma i indywidualnych ofiar getta w Warszawie	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju 2021	180 000
25	Fundacja Przyjaźni Polsko-Izraelskiej	Koncert przyjaźni polsko-izraelskiej	Kultura Dostępna 2021	50 000
26	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Obchody 77. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto	Miejsca pamięci i trwałe upamiętnienia w kraju 2021	80 000
27	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Chava Rosenfarb „Bociany”	Literatura 2020	29 925
28	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi	Powieść „Ciotka Ester” Ariego Aksztajna	Literatura 2021	26 400
29	Fundacja Judaica - Centrum Kultury Żydowskiej	Wydanie książki red. Mariana Turskiego pt. „Co ofiary wiedziały o swoim losie”	Literatura 2020	7 125

W sumie: 2 919 741 zł

Załącznik 12. Projekty finansowane z **programów dotacyjnych promujących polską kulturę zagranicą.**

Nazwa projektu	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady w zł
Wystawa „Between Life and Death. Stories of Rescue during the Holocaust”	Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	2018 – 2021	530 873
Konferencja pt. „The Holocaust between global and local perspectives” z cyklu Genealogie Pamięci w Europie Środkowej i Wschodniej	Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	2020	103 943
Kampania w związku z Międzynarodowym Dniem Pamięci o Ofiarach Holocaustu	Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	2016 – 2021	94 281
Bruno Schulz Project - polsko-izraelska współpraca filmowa	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa Telewizyjna i Teatralna w Łodzi (PWSFTviT)	2016	15 000
Wizyta studyjna przedstawiciela PWSFTviT na The Tel Aviv International Student Film Festival	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Międzynarodowy Festiwal Filmów Studenckich organizowany przez Uniwersytet w Tel Aviwie - organizator festiwalu, PWSFTviT	2018	3 920
Badanie publiczności wybranych wydarzeń artystycznych IAM w Izraelu	Instytut Adama Mickiewicza (IAM); partnerzy: Kolektyw Badawczy - wykonawca badania	2019	48 000
Chopin, Penderecki and Paderewski na Pianos in Jerusalem Festival	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Jerusalem Theatre	2019	78 076
Działania rozwijające Program Master 2019	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Tmuna Theater w Tel Awiwie, Elad Theater w Eilat Kibbutz, Israeli Opera, Instytut Polski w Tel Awiwie	2019	90 819
Izrael 2019 - „Cezary idzie na wojnę” na Tmuna Festival w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Tmuna Theater - instytucja goszcząca, organizator Tmuna Festival, Instytut Polski w Tel Awiwie	2019	19 312
Izrael 2019 - Rezydencja taneczna Bartosza Ostrowskiego i Daniela Komędery-Miśkiewicz w Izraelu	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Machol Shalem Dance House w Jeruzolimie, Yasmeen Godder Studio w Tel Awiwie-Jafie - instytucje goszczące rezydentów.	2019	10 932
Izrael 2019 - Współpraca z Photo Festivalem w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Photo Is:rael - organizacja non-profit, organizator International Photography Festival w Tel Awiwie	2019	33 734
Izrael 2019 - Współpraca z Print Screen Festival w Holonie	Adam Mickiewicz Institute (AMI); partners: The Israeli Center for Digital Art / Holon Theatre Music and Dance Development Company Ltd. - organiser of the Print Screen Festival	2019	46 951
Prezentacje spektakli Ośrodka Praktyk Teatralnych „Gardzienice” podczas JaffaFest w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Ośrodek Praktyk Teatralnych Gardzienice	2019	58 088
Rezydencja choreograficzna polskich tancerek w Kelim Choreography Centre w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Kelim Choreography Center - instytucja goszcząca w Izraelu	2019	19 999
Tydzień Filmu Polskiego w Izraelu	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie, Cinematheque w Tel Awiwie, Jeruzolimie, Herclijji, Sderot, Hajfie i Holonie	2019	65 369
Wizyty studyjne i skautingi związane z działaniami Instytut Adama Mickiewicza w Izraelu	Instytut Adama Mickiewicza; partner - Instytut Polski w Tel Awiwie	2019	103 181
Wsparcie organizacji konferencji „How Women do Business in Poland and Israel”	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Ambasada RP w Tel Awiwie	2019	11 574

Nazwa projektu	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady w zł
Współpraca Szkoły Filmowej w Łodzi z filmowymi szkołami izraelskimi	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: PWSFTviT w Łodzi, Ma'aleh School of Television, Film and Arts w Jerozolimie, Sapir College	2019	85 696
Współpraca z Izraeli Opera przy realizacji opery „Pasażerka” w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza, partner - The Israeli Opera	2019	147 466 (działania przygotowawcze w 2018 r. - 132 211)
Współwydanie publikacji „A Polish Look. Polish Poster Art” w języku hebrajskim oraz angielskim	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie, Holon Institute for Technology (HIT)	2019	8 953
Prezentacje spektaklu „Pieśni Leara” oraz warsztaty Teatru Pieśń Kozła na Israel Festival w Jerozolimie	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Israel Festival, Stowarzyszenie Kultury Teatralnej „Pieśń Kozła”	2019	62 607
Izrael 2019 - Rezydencja Yasmeen Godder Dance Company w Warszawie	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Akademia Operowa Teatru Wielkiej Opery Narodowej, Teatr Syrena	2019	56 770
Wizyta studyjna zagranicznych programatorów wokół Międzynarodowego Dnia Teatru w teatrach w Polsce	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie i Instytut Polski w Madrycie	2019	46 396
Wizyty studyjne gości zagranicznych na Polskiej Platformie Tańca w Gdańsku	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Instytut Muzyki i Tańca	2019	39 829
Wsparcie projektu muzycznego IMA Songlines - rezydencja w Domu Kereta	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Fundacja Polskiej Sztuki Nowoczesnej (Dom Kereta), Dragon Social Club w Poznaniu, Filharmonia Pomorska im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy	2019	32 213
Analizy i opinie zamawiane u ekspertów i naukowców	Instytut Adama Mickiewicza	2020	29 795
Wizyta studyjna Jakuba Szczęsnego w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza, partner - The White City Center w Tel Awiwie	2020	10 918
Rezydencja polskich choreografek i tancerek w Kelim Choreography Center w Bat Yam	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Kelim Choreography Center w Bat Yam (Izrael)	2020	15 452
„Żydzi w Armii Andersa” - cykl wydarzeń multidyscyplinarnych	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Fundacja Towarzystwo Projektów Edukacyjnych, Muzeum Żydowskich Żołnierzy II Wojny Światowej w Latrun (Jad la-Szirjon)	2020	685 000 (działania przygotowawcze w 2019 r. – 200 000)
Współpraca z The White City Center//Re-Public House Exhibition	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Liebling Haus - White City Center	2020	62 500
I. edycja Polish Jazz Festival w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Instytut Polski w Tel Awiwie	2020	78 199
II. edycja programu filmowego „Polish Zoom” - pokazy filmowe online na platformie HOT VOD	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Design Museum Holon	2020	93 317
Współpraca z Holon Design Museum - Common Circle	Adam Mickiewicz Institute (AMI); partner: Design Museum Holon	2020	10 000
Presentation of the exhibition "Echo" during the Photo IS:RAEL festival in Tel Aviv	Adam Mickiewicz Institute (AMI); partner: Photo IS:RAEL	2020	76 790
Antologia polskiego dramatu w Izraelu – I. etap działań przygotowawczych	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Tmuna Theater	2020	49 459

Nazwa projektu	Instytucja realizująca	Rok realizacji	Poniesione nakłady w zł
New Stage! - rezydencje teatralne online	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Instytut Polski w Londynie; Flamandzki Teatr Królewski (Belgia): mentor - Michael de Cock; Theatre O (Wielka Brytania): mentor - Joseph Alford; Instytut Muzyki i Tańca; Instytut Teatralny; Teatro i (Włochy): mentor - Francesca Garolla i Alan Alpenfelt; The Espoo City Theatre (Finlandia): mentor - Eric Solderblom; Tmu-na Theater (Izrael): mentor - Nitzan Cohen	2020	90 625 (budżet wszystkich rezydencji, w tym rezydencji w Izraelu)
Wsparcie wystawy „Rekonstrukcje – Polska, Izrael, Niemcy” we współpracy z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku - działania przygotowawcze	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku	2020	24 750
Art House - rezydencje artystyczne online	Instytut Adama Mickiewicza	2020	244 465 (budżet wszystkich rezydencji, w tym rezydencji w Izraelu)
Wizyta studyjna kuratora w Orońsku, związana z projektem wystawy „Rekonstrukcje – Polska – Izrael – Niemcy”	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku	2020	1 529
Exercising Modernity – współpraca z Instytutem Pileckiego i the White City Center	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Instytut Pileckiego, The Liebling Haus - White City Center	2021	Projekt w trakcie realizacji, planowany budżet: 44 000
Wystawa „Rekonstrukcje – Polska, Izrael, Niemcy” we współpracy z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku i Bat Yam Museum of Art - przygotowania	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku	2021	Projekt w trakcie realizacji, planowany budżet: 140 000
III POLISH ZOOM – przegląd polskich filmów	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Instytut Polski w Tel Awiwie; Cinematheque Tel Awiw, Jerusalem Filmmakers Guild/Jerusalem Women's Film Festival, HOT VOD	2021	Projekt w trakcie realizacji, planowany budżet: 90 000
Seria podcastów na temat kultury i życia żydowskiego w Polsce	Instytut Adama Mickiewicza; partnerzy: Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, radio KAN	2021	Projekt w trakcie realizacji, planowany budżet: 110 000
Salon Neli Rubinstein	Instytut Adama Mickiewicza	2021	Projekt w trakcie realizacji, planowany budżet: 120 000
2nd Polish Jazz Festival w Tel Awiwie	Instytut Adama Mickiewicza, partner - Instytut Polski w Tel Awiwie	2021	Projekt w trakcie realizacji, planowany budżet: 120 000

W sumie:

zrealizowane w latach 2016-2020: 3 618 992 zł

planowane w 2021 r.: 624 000 zł

Załącznik 13. Projekty finansowane z programu ministra KDNiS „Promocja kultury polskiej za granicą” w latach 2016-2021.

Lp.	Wnioskodawca	Nazwa projektu	Rok realizacji	Poniesione nakłady w zł
1	Stowarzyszenie Festiwal Brunona Schulza	Międzynarodowy Festiwal Brunona Schulza „Arka wyobraźni” Drohobycz 2016	2016	43 000
2	Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	Prezentacja wystawy „Ślady Pamięci. Współczesne spojrzenie na żydowską przeszłość Polski” w Republice Południowej Afryki w 2018 roku	2018	39 000
3	Stowarzyszenie Festiwal Brunona Schulza	Międzynarodowy Festiwal Brunona Schulza „Arka wyobraźni” Drohobycz 2018	2018	45 000
4	Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	Prezentacja wystawy „Ślady Pamięci. Współczesne spojrzenie na żydowską przeszłość Polski” w Japonii	2020	26 000
5	Stowarzyszenie Festiwal Brunona Schulza	Międzynarodowy Festiwal Brunona Schulza „Arka Wyobraźni” Drohobycz 2020	2020	55 000
6	Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena	Bridges Festival - festiwal muzyki polsko-izraelskiej	2020	135 000
7	Fundacja Artchata	„Blaib gezunt mir, Kroke” („Bądź mi zdrów, Krakowie”)	2020	105 000
8	Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena	Bridges Festival - festiwal muzyki polsko-izraelskiej	2021	120 000
9	Fundacja Galicia Jewish Heritage Institute	Prezentacja wystawy „Szancer, wyobraź sobie!” i organizacja wydarzeń towarzyszących w Stanach Zjednoczonych	2021	78 000
10	Fundacja Qkultura	... i skrzypce zaczęły grać: polsko - ukraińsko - żydowski znak pamięci	2021	65 000

W sumie: 711 000 zł

Załącznik 14. Projekty finansowane w programie „Kultura inspirująca” w latach 2019-2021.

Wnioskodawca	Nazwa projektu	Polska placówka zaangażowana w projekt	Strategiczny partner zagraniczny	Termin realizacji	Kwota dofinansowania w zł
Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma	Synagoga w Oni (Gruzja) – ślady polskiego i gruzińskiego dziedzictwa w Izraelu	Instytut Polski w Tel Awiwie, Instytut Polski w Tbilisi	Ben-Gurion University of the Negev, The University of Georgia	listopad-grudzień 2019	166 560
Ośrodek „Pogranicze-sztuk, kultur, narodów”	Opowieści o Współistnieniu. Niewidzialny Most	Instytut Polski w Tel Awiwie	Fundacja Enhancing the Educational Spirit of Janusz Korczak	listopad-grudzień 2019	252 715
Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	Between Life and Death. Stories of rescue during the Holocaust	Instytut Polski w Tokio	Osaka International Peace Center w Osace	maj-grudzień 2020	kwota ujęta w zestawieniu Instytutu: 293 000
Instytut Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność	Between Life and Death. Stories of rescue during the Holocaust	Instytut Polski w Tokio	Osaka International Peace Center w Osace	maj-grudzień 2022	kwoty ujęte w zestawieniu Instytutu: 300 000 (2021: 120 000, 2022: 180 000)

Wnioskodawca	Nazwa projektu	Polska placówka zaangażowana w projekt	Strategiczny partner zagraniczny	Termin realizacji	Kwota dofinansowania w zł
Orkiestra Kameralna Polskiego Radia Amadeus	„Przestrzeń Wspólna” - koncerty Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus w Izraelu	Instytut Polski w Tel Awiwie	Filharmonia Narodowa w Izraelu	December 2021	300 000
Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu	Kształtowanie przyszłości poprzez lekcje płynące z przeszłości – polsko-izraelski projekt edukacyjny	Instytut Polski w Tel-Awiwie	Yad Vashem – Światowe Centrum Pamięci o Holokauście	(maj-listopad) 2021 - (marzec-lipiec) 2022	178 000 (2021: 28 000, 2022: 150 000)
Muzeum Stutthof w Sztutowie	„Diese Stadt ist Judenfrei” – Zagłada polskich Żydów na Pomorzu Gdańskim	Instytut Polski w Tel-Awiwie	Yad Mordechai	Wrzesień-grudzień 2021	380 000
Muzeum Historii Żydów Polskich	„Od kuchni. Żydowskie zwyczaje kulinarne dawniej i dziś” – wystawa online	Instytut Polski w Nowym Jorku	YIVO Institute for Jewish Research	etap przygotowawczy: 2021, realizacja: czerwiec-grudzień 2022	345 000 (2021: 45 000, 2022: 300 000)
Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki	Polska na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie 1932-1936: architektura i propaganda państwa	Instytut Polski w Tel Awiwie	White City Center, Tel Awiw	maj-grudzień 2021 – maj-grudzień 2022	46 800 (2021: 14 000, 2022: 32 800)
Filharmonia Podkarpacka im. Artura Maławskiego w Rzeszowie	Festiwal Psalmów Dawidowych „Psalmu Pokoju i Pojednania ”	---	Associazione "Fondazione Papaboys Onius"	czerwiec-grudzień 2021	300 000

W sumie: 2 562 075 zł

